

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESECNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čekovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Dva načrta za napad na Anglijo

Amiens in Monakovo

Leta 1802. med Anglijo in Francijo v Amiensu sklenjeni mir ima z dogovorom v Monakovem več podrobnosti in predvsem to, da ni bilo na obeh straneh zaupanja v zagotovitve glede prijateljstva in se je delalo na obeh straneh z vsemi silami na oborožitvi.

Angleži so videli, da jih je amienski mir bridko razočaral. Anglija je upala, da ji bo ta mir odprl trgovino s Francijo. To upanje pa se je izkazalo kot ničevno. Napoleon je mislil čisto nekaj drugega, kakor da bi bil pozivil stare trgovinske pogodbe. Ravno nasprotno! Začel je zapirati Francijo napram Angliji z novimi visokimi carinami. Na drugi strani pa so dražili Angleži francoskega cesarja s tem, da so njegovo velikopotezno politiko ovirali ter onemogočali.

Vojna napoved in njene prve posledice

Dne 16. maja 1803 je napovedala Anglija Franciji vojno in je začela na dan vojne napovedi pleniti in zasegati francoske ladje. Tako postopanje so vrnili Francozi Angliji s tem, da so vse na Francoskem živčene Angleže od 16. do 60. leta pripravili. Internacija (pripor) je bila raztegnjena celo na angleške diplomate. Ta odredba je zadela v celem 10.000 Angležev.

Neenaka vojna sredstva

Vojna, katera se je začela razvijati, je imela od začetka, kakor večinoma vsi vojni pohodi proti Angliji, to posebnost, da sta jo vodila nasprotnika z neenakimi sredstvi. Napoleon je obvladoval suho zemljo. Na kopnem je bil tako močan, da je onemogočil trgovanje Anglije z vsemi državami, ki niso bile zapletene z njo v vojno. Angleži pa so bili gospodarji na morju. Četudi je uspelo Napoleonu v letih 1804. in 1805., da je ustvaril številno brodogradnjo, katerega je okreplil s špansko mornarico, se vendarle ni dala sveža francoska pomorska sila v nobenem oziru primerjati z angleško.

Napoleonov napadalni načrt

Napoleon se je kmalu prepričal, da če hoče Angleže ustrahovati, se jih mora lotiti z vojsko na kopnem. Za doseg tega cilja je zbral ob Kanalu ali Rokavskem prelivu armado 100.000 mož. Dal je zgraditi 1300 velikih čolnov in splavov, na katere je naložil čete, topove in konje. S temi prevoznimi sredstvi je vezbal ukrcavanje in izkrcavanje. Kako je mislil francoski cesar na vse, dokazuje dejstvo, da je zapovedal 5. oktobra 1803, naj se izšola četa tolmačev, ki bo obsegala 117 častnikov in mož.

Kljub vsem tem pripravam pa so bili strokovnjaki in med temi lastni admirali nezaupljivi napram Napoleonovim napadalnim načrtom na angleški otok. Tudi za primer, da bi izkrcanje na angleških tleh uspelo, so trdili, bi bila francoska armada v Angliji brez predhodnega uničenja angleške mornarice od te obkoljena in s časom prisiljena, da se preda.

Pripravljenost francoske mornarice

Dne 9. septembra 1804 je Napoleon sestavil in pripravil svojo mornarico za pohod nad Angleže. Prvotno je štel francosko brodogradnjo 756 ladij. Do 31. decembra pa se je zvišalo na 889. Medtem je Napoleon sam prepoznal, da je težavno s tolikim številom ladij naenkrat manevrirati v ozkem Kanalu. Njegovi admirali mu nikakor niso mogli jamčiti, da bodo lahko obranili gibanje mornarice, ako bi jo napadle angleške vojne ladje. Povrh je še hotel izvršiti Napoleon prevoz vseh čet v nekaj urah.

Zmaga na kopnem in poraz na morju

Med dolgotrajnimi pripravami za prevoz preko jarka, kateri je ločil Napoleona od Anglije, so se zbrali za njegovim hrbtom temni oblaki. Prisiljen je bil, da je obrnil vso svojo pozornost drugam. Angleškemu ministrskemu predsedniku Pittu je uspelo, da je pridobil Avstrijo in Rusijo za nastop proti francoskemu cesarju.

Naenkrat je poslal Napoleon svojo proti Angležem zbrano armado proti Avstrijcem, katere je s spretnim manevriranjem odrezal od zaledja, preden so sploh opazili, da se jim je približal sovražnik. Prišel je avstrijski vojski po hitrih pohodih za hrbet, dočim ji je od spredaj poslal le manjšo armado, ki pa ni korakala po skritih potih in z vso naglico kot ona druga. Avstrijska armada je bila obkoljena brez bojev in prisiljena, da se vda. Napoleon se je upravičeno ponašal, da je uničil sovražno vojsko samo z »marši«. Veselje Napoleonovo radi njegove tolikanj sijajne zma-

ge je zatemnila vest, da so Angleži porazili njegovo brodogradnjo pri Trafalgarju.

Pomorski poraz je pomenil za Francoze konec njihove moči na morju. Med vsem Napoleonovim cesarjevanjem ni bilo nobene pomorske bitke več. Nikoli si ni Napoleon več upal, da bi bil poslal kako večjo vojno odpremo v svet po morju.

Brezuspešni napori

Z vsakim mesecem je postajala angleška zapora ali blokada bolj učinkovita. Zaman je pošiljal Napoleon, da bi razširil svojo vladno suhem, čete na Prusko, proti Avstriji, Španiji in Rusiji. Skozi leta si je še znal priboriti sijajne uspehe, pa vsi so povzročili, da se je končno smrtno nazmagal in je zadel v ruski zimi na nasprotnika, pred katerim tudi za Napoleona ni bilo druge rešitve kot umik, kateremu je sledil kmalu poraz.

Nekoč in danes

Na dlani ležeče je in samo po sebi umevno, da vzporejajo v sedanji evropski vojni položaj Hitlerja in Napoleona. Podobnosti med obema je dovolj. Nikakor pa ne gre, da bi iz te sličnosti predalec sklepali. Sredstva, s katerimi se borijo Nemci danes, so popolnoma druga, kakor jih je imel na razpolago Napoleon. Res je, da obvladajo Angleži tudi danes morje, a Nemčija razpolaga z izredno močno zračno silo. Šele dogodki bodočih tednov in mesecev bodo pokazali, katero od obeh orožij ima toliko nadmoč, da bo izsililo končno odločitev.

Kaj napoveduje angleški ministr. predsednik

Angleški ministrski predsednik Churchill je imel 14. julija po radiu govor, v katerem je med drugim napovedal tole:

»Vse kaže, da bo sedanja vojna dolga in huda. Nihče ne ve, kdaj se bo razširila. Eno pa je sigurno: Nemčija ne bo dolgo vladala nad Evropo in svet ne bo podlegel nemški oblasti. Sedaj je prišel čas na nas, da stojimo sami in gledamo v obličje najhujšemu napadu, ki ga sovražnik lahko podvzame. Branili bomo rodno zemljo proti napadu, ki nam grozi. Stojimo sami, toda ne borimo se samo za nas. V tem mestu (Londonu), ki je zatočišče beguncev in branik krščanske civilizacije, od koder uravnavamo svojo mornarico in letalstvo, čakamo neizogibne rešitve. Mogoče nocoj, mogoče prihodnji teden, mogoče pa tudi nikdar se bo pričel napad na nas. Moramo pokazati enako sposobnost, da sprejmemo udarec takoj ali pa, kar je huje, da nanj dolgo čakamo. Najsi bo kakor koli! Ne bomo klonili in če bomo tudi kdaj mi izkazovali milost, nikdar zanj ne bomo prosili.

Naši prijatelji preko Atlantika in v Evropi so se bali za nas, ko so videli, kako je bilo toliko držav druga za drugo uničenih. Toda Nemčija doslej še ni naletela na narod, ki bi se ji zoperstavil z vso trdnostjo svoje volje. Doslej so bile mnoge države uničene od no-

tranjih spletk. Kdo bi mogel pojasniti, kaj se je zgodilo s Francijo, z njeno armado, narodom in njenimi voditelji? Toda tu na našem otoku stojimo trdni in odločni. Nemci so gotovo imajo tudi načrte, morda že več let, za uničenje Anglije. Končno je za nas čas, da smo ostali glavni in največji sovražnik Nemčije. Vsak načrt za napad na nas, ki je bil morda napravljen dva meseca prej, pa so morali Nemci med tem popolnoma spreminiti, ker smo sedaj v popolnoma novem položaju. Nikdar v svetovni vojni ali v tej vojni nismo imeli armade, ki bi bila po opremljenosti številu enaka tisti, ki stoji sedaj na straži v Angliji. Imamo poldrugi milijon vojakov pod orožjem.

Rajši bomo pustili, da se zruši London v razvaline in pepel, kakor da bi bili zasužnjeni. Potrebno je, da to dejstvo povem, ker je potrebno, da naš narod ve, kakšni so naši nameni.«

Besede ministrskega predsednika Churchilla so napravile mogočen vtis na Angleže, tolmačijo jih pa tudi drugod po svetu. Nemško časopisje pravi, da je razviden iz besed zadnjega odstavka silen strah, ki preveva Churchilla in z njim vred vse Angleže, ki ga pa hoče odeti v junaške besede.

Jugoslavija-Italija-Nemčija

Sedanja vojna je vznikla iz interesnih sporov med velesilami, kateri se tičejo ne samo Evrope, marveč tudi drugih delov sveta. Ti spori niso novega izvora, temveč segajo nazaj deloma do leta 1918., deloma pa tudi v dobo pred svetovno vojno, ki se je začela leta 1914. Male države so v tem svetovnem konfliktu toliko udeležene, kolikor so prišle — ena več, druga manj — v križni ogenj nasprotujočih si interesov velikih držav. Male države se zavedajo, da jim v spopadu velikih ne pripada kaka odločilnost, da pa je na kocki tudi njihova usoda v bodočnosti. Interes malih držav je, da ostanejo izven vojaškega spopada. V tem pravcu je bila in je usmerjena vsa njihova zunanja politika, temu smotru tudi služijo važni notranje-politični ukrepi.

Ta politika prevladuje zlasti v državah Balkana in Podonavja. Predpogoj za to, da ta politika uspe, je vedno večje zблиževanje med temi državami, katero je edino sposobno, da ostvari in ojači nujno potrebno slogo in edinstvo. To je tisto »ozračje prijateljstva«, ki je o njem govoril prosvetni minister dr. Anton Korošec v svoji izjavi, katero je dal pretekli teden beogradskemu dopisniku italijanskega lista »Popolo d'Italia«. O potrebi in negovanju tega prijateljskega ozračja je voditelj

slovenskega naroda poudaril: »To ozračje moramo s skupnimi prizadevanji ohraniti, potem se nimamo bati niti sporov niti nesporednosti. V takšnem ozračju se morejo rešiti vsa vprašanja ter moremo priti do še tesnejšega zблиžanja med balkanskimi in podonavskimi narodi.«

Poleg prijateljskega razmerja do sosednih držav Podonavja in Balkana je za našo državo izredne važnosti za sedanost in bližnjo bodočnost razmerje do držav osišča Berlin-Rim (do Nemčije in Italije). O razmerju do Italije je g. dr. Korošec v navedeni izjavi italijanskemu časnikarju tole rekel:

»Z Italijo smo bili od prvega početka naše države Jugoslavije neposredni sosedje in mislim, dobri sosedje. Niti za časa sankcij v abesinski vojni ni bilo pritožb proti praktičnemu zadržanju Jugoslavije, ki je šlo v korist Italije. Kot najboljši dokaz temu je dejstvo, da so se vprav na tem mogli uresničiti oni pristrčni odnošaji med Italijo in Jugoslavijo, ki trajajo še danes in ki bodo, kakor vsi Jugoslovani želimo, ostali tudi v bodoče. Za časa španske državljanske vojne so bile naše simpatije na strani Italije in Nemčije. Naše gospodarske zveze z Italijo se razvijajo najpovoljnejše ter se z vsakim dnem razširjajo.

Medsebojne kulturne vezi naše države z Italijo so mlade, toda seme je padlo na rodovitno in dobro zemljo. Notranji razvoj Italije in njene gospodarske, socialne in kulturne prenosne smo spremljali z velikim razumevanjem in videli, koliko so pripomogle k moči in veličini Italije.«

Kar se tiče našega odnosa do Nemčije, je g. dr. Anton Korošec izjavil, da so naši odnošaji z Nemčijo zelo dobri in prijateljski ter da jih bo treba kakor one z Italijo najskrbnejše negovati, poglobiti in razširiti. Dr. Koroščeve besede se tako glase:

»Z Nemčijo vse do priključitve Avstrije nismo bili neposredni sosedji, toda knjižnice številnih naših ljudi so bile polne nemških knjig in slik. Odkar smo neposredni sosedje, smo storili vse, da pridemo do iskrenih odnošajev med nami, odnošajev, za katere je bila dana najboljša podlaga v naših gospodarskih in kulturnih zvezah. Čeprav so razne tajne sile delale proti temu prizadevanju, vendar moremo z zadovoljstvom ugotoviti, da so naši odnošaji z Nemčijo zelo dobri in prijateljski. Te zgoraj podane odnošaje Jugoslavije na eni ter Italije in Nemčije na drugi strani si bomo prizadevali z največjo skrbnostjo negovati, poglobiti in razširiti.«

Kaj še čaka Evropo ...

Znake vojne proti Evropi je videti na dveh krajih: na Daljnem vzhodu, kjer prodira Japonska proti Kitajski, in iz Kitajske proti francoski Indokini. Drugi pohod proti Evropi pa je že globoko v Evropi sami, povsod na rusko-evropskih mejah, od Črnega do Severnega morja.

Japonska proti Evropi

Do svetovne vojne, da, še nekaj let preko te je bila Kitajska torišče, nad katerim so izvajale gospodarsko nadvlado evropske velesile z Ameriko in Japonsko. Ta nadvlada je bila politično in vojaško tako močna, da je ni mogel nikdo križati ali ovirati. Od leta 1930. pa se je začela od skupne nadvlade odmikati Japonska. Prodirala je vedno dalje v severno Kitajsko. Zasidrala se je predvsem samo z japonsko nadvlado v Mandžuriji, katero je pa raztegnila preko kitajske prestolnice Pekinga čez vso severno Kitajsko. Za tem je šele izbruhnila prava vojna Japoncev proti Kitajcem, koje prva žrtev je postalo kitajsko mesto Šangaj, središče evropske trgovine na Daljnem vzhodu. Ob tej priliki so bile Japoncem na ljubo žrtvovane ne samo angleške in francoske, ampak tudi ameriške, italijanske in nemške koristi. Vendar pa se je zdelo, da bo ostala osigurana pred vpadom Japoncev južna Kitajska in važna angleška obmorska kolonija Hongkong. Pozneje pa je izkrcala Japonska tudi na južnem Kitajskem svoje čete, ne da bi bila zasedla angleški Hongkong. Pač pa so Japonci s prodiranjem po južni Kitajski odrezali trgovsko mesto Hongkong od kitajskega zaledja in so ga glede trgovine omrtvili.

A šele sedaj, deset mesecev po izbruhu evropske vojne, si upa Japonska ogroziti evropsko posest na Daljnem vzhodu. Zaenkrat je ogrožena s prodiranjem Japoncev samo še francoska Indokina. Jasno kot beli dan je tudi, da je v veliki nevarnosti angleški Hongkong, iz katerega je umaknila Anglije svoje ladje in izpraznuje civilno prebivalstvo.

Se že dogaja, česar si niso upali doslej napovedovati najhujši črnoledi: evropska moč se umika iz Daljnega vzhoda za utrjeno angleško postojanko Singapur v vzhodni Indiji. S tem umikom je prepuščeno Japonski Fili-

pinsko otočje in pretežni del holandske Indije, ako se bodo Japonci kljub triletnemu vojskovanju na Kitajskem čutili dovolj močne za ta sunek.

Rusija globlje v Evropo

Drugi vojni pohod proti Evropi se odigrava na njenih vzhodnih mejah od Črnega do Severnega morja. Prodiranje Rusije je pričelo pred 20 leti in je že tedaj izvajalo ogromen, čeravno ne dovolj močno v oči bodeč uspeh. Zgodilo se je to, ko je spremenila boljševiška revolucija po evropskih načinih vladano Rusijo v azijsko silo. S tem ni le postala doslej od Evrope vladana azijska Rusija zopet azijska, ampak tudi prava, tako zvana evropska Rusija zopet azijska sila. Po površini se je izločila z boljševiškim prevratom ena šestina sveta in se je spremenila iz evropske v azijsko veldržavo.

Po boljševiški prekuciji se je prodiranje Azije v Evropo ustavilo za celih 20 let. Rusija se je potajila in se je delala miroljubno sosedo napram njenim slabim obmejnim državam: Estonski, Letonski ter Litvi. Tudi Poljska, Romunija in Finska so se počutile v ruski sosesčini precej varne.

Pri vsej navidezni miroljubnosti pa je držal ruski boljševizem ena vratca vedno odprta. Komunizem ni samo utelešeni ruski nacionalizem, ampak tudi nekaj vse odrešilni nauk. Boljševiki se pri svojih prodirajočih korakih sklicujejo, kakor jim pač sodi v njihove račune, na svojo narodnostno ali pa tudi na odrešilno plat. Ako hočejo prodirati preko mej stare majke Rusije, zatajijo krinko nacionalizma in razglašajo, da hočejo narode osvoboditi od neznosnega kapitalističnega izžemanja.

Slednje se je zgodilo v primeru zasedbe Besarabije, kjer prebiva 1.800.000 Romunov in samo 700.000 Rusov in Ukrajincev. V Bukovini, katero so Rusi istočasno z Besarabijo zasedli, da bi si ustvarili med nekdanjo južno Poljsko in na novo pridobljeno Besarabijo ugodne zveze, tvorijo ruski živelj prav neznatno manjšino.

Pri zasedbi Litve, Latvije in Estonske pa se Rusi niso veliko trudili, da bi ta korak napram svetovni javnosti sploh opravičili. Zad-

njo jesen so zahtevali zase v omenjenih baltičkih državah najvažnejša pomorska in letalska oporišča. Nato so si upali na dan z zahtevo po zasedbi. In da bi bila ta sigurna, so uprizorili revolucije, s pomočjo katerih so ustvarili v zasedenih baltičkih državah njim popolnoma vdane vlade.

Samo na Poljskem je način ruskega prodiranja in zasedbe drugačen. Na Poljskem so Rusi na delu s propagando, katera deluje na ustvaritev neodvisne sovjetske Poljske, ki bi se ob priložnosti pridružila veliki ruski zvezi narodov.

Kaj bo storila Nemčija?

Nihče ne ve, kaj bo storila Nemčija napram ruskemu prodiranju v vzhodno Evropo. Mogoče, da bodo Nemci po obračunu z Angleži napravili protisunek proti svojemu premočnemu ruskemu zavezniku. Obstoja pa tudi ta možnost, ako bo vojna z Anglijo dolgotrajna, da se posluži Rusija ugodne prilike in še dalje prodre v Evropo.

Japonci in evropske sile

Kar velja za Ruse glede prodiranja v Evropo, isto velja tudi za pohod Japoncev proti francoski in angleški posesti v Aziji in v Tihem morju. Tudi tamkaj se bodo prodiralni sunki tako dolgo nadaljevali, dokler se jim ne bodo postavile po robu združene evropske sile.

Zaključek

Eno je čisto sigurno: prodor Azije v Evropo je že tako daleč, da daje povod za upravičeno zaskrbljenost. Ako je bila zadnja svetovna vojna svetovna vojna, v kateri so se priključile vse svetovne sile Evropi, je sedanja vojna evropska. Iz svetovnega vidika pa je nekaj čisto drugega kakor samo evropska vojna. Ta vojna je borba proti Evropi. Ako bo dolgo trajala, bo povzročila konec evropske nadvlade na svetu.

Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefove« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Po Jugoslaviji

Pravec prosvetne politike. V razgovoru, ki ga je imel prosvetni minister g. dr. Anton Korošec z beogradskim dopisnikom italijanskega lista »Popolo d'Italia«, sta bili postavljeni vprašanja o razmerju Jugoslavije do Italije in Nemčije. Odgovor g. dr. Korošca na ti vprašanja objavljamo v članku. Dopisnik italijanskega lista pa je tudi postavil novemu prosvetnemu ministru o smernicah prosvetne politike to vprašanje: »Ali se bodo napovedane socialne in druge preosnove, kakor tudi akcija jugoslovanske vlade proti framasonom in drugim podtalnim elementom izvajala tudi na področju prosvetne politike?« G. dr. Korošec je odgovoril: »Verjeti mi morate, da nisem prišel v prosvetno ministrstvo samo zaradi tega, da bi nastavljal in prestavljal učitelje in profesorje. Vi dobro poznate moje programatično stališče. Samo to želim povedati, da bom storil vse, kar je v korist naše narodne dinastije in naše domovine.«

Obljuba pred 200 leti. Leta 1739. se je širila kuga po nekaterih krajih Hrvatske in morila ljudi. Hrvatski sabor se je seznanil v mestu Varaždinu ter sprejel tale sklep: Ako Bog odvrne kugo od hrvatskega naroda, bo v zahvalo zgrajena kapela v čast Presvete krvi Kristusove v Ludbregu. Bog je uslišal molitve hrvatskega naroda in obljubo hrvatskega sabora: kuga je prenehala. Toda obljuba hrvatskega sabora je ostala do danes neizpolnjena. Hrvatski metropolit, zagrebški nadškof dr. Stepinac meni, da se ta obljuba mora na vsak način izpolniti, in sicer v sedanjem hrvatskem jubilejnem letu. Zato je poslal duhovščini poslanico s pozivom, naj se v mesecu juliju vrši po cerkvah in izven njih zbirka za gradnjo te kapele. Stroški so predvideni v višini do 200 tisoč dinarjev.

Nepismenost hočejo odpraviti hrvatski rodoljubi iz vrst svojega naroda. Vodja Hrvatov dr. Maček je, kakor znano, to odločno voljo poudaril s temi besedami: »Vsak mož in vsaka žena, ki znata brati in pisati, naj naučijo trojico in ti zopet trojico. Prepričan sem, da na ta način v petih letih ne bo več nepismenosti med Hrvati.« O tempu, kako se ta akcija vrši, daje letno poročilo osrednje uprave hrvatskega kulturnega društva »Napredak« v Sarajevu za društveno leto 1939/40 naslednje obvestilo: »Tretje leto boja zoper nepismenost, največje prosvetne akcije hrvatskega naroda, je dovršeno z uspehom kljub velikim oviram, s katerimi so se morali bojevati prosvetni delavci vasi in mest. Pa vendar je v tretjem letu uspeh znatno večji kot

je bil prejšnji dve leti, za kar gre hvala prebujeni zavesti večine. Po poročilih, ki smo jih prejeli, smemo zanesljivo sklepati, da znaša število poučenih okoli 30.000. To število bi moglo biti večje, če bi vsi odbori enako delali. Spričo vseh potežkoč smemo biti z uspehom zadovoljni. V teku treh let se je v Bosni in Hercegovini naučilo brati in pisati do 70 tisoč ljudi. Še je mnogo nepismenih. Zato je treba na jesen močneje prijeti za delo. V odbore naj stopijo samo takšni, ki so v resnici pripravljeni na žrtve.«

Protizajčja borba z druge strani

Glas vpijočega v puščavi

Naši sadjarji se borijo že dolga leta, da bi izposlovali spremembo lovskega zakona in prost odstrel zajca, ki je največji sadni škodljivec. Doslej so bili vsi tozadevni klici prizadetih na merodajna mesta le glas vpijočega v puščavi.

Zajec se ne da iztrebiti

Ker vodi s sadjarji najostrejšo borbo proti preveč razplodeni zajčji nadlogi preizkušeno glasilo slovenskega kmeta »Slovenski gospodar«, bo zanimalo čitatelje, da je borba proti zajcu na Slovenskem štajerskem že stara in je rodila uspeh v dobi, ko so pri nas obnavljali od trtne uši uničene vinograde. V tistih časih zajec ni delal škode samo na sadnem drevju, ampak tudi po novih vinogradnih nasadih. Vinogradniki in sadjarji so v »Slov. gospodarju« in po svojih zastopnikih zastavili vse moči, da se je vdala deželna vlada v Gradcu. Zajec je bil proglašen za sadnega ter vinogradnega škodljivca, katerega lahko pokonča vsakdo, kjer in ob katerem času ga dobi. Doba prostega pokončavanja zajca na Spodnjem štajerskem je trajala šest let. Po preteku šestih let pa so se prepričale občine, da je nemogoče zajca iztrebiti, kakor se tudi lisica ne da pokončati.

Zajci so tedaj padali pod šibrami iz kmečkih pušk, da je bilo joj. Nekaj pa jih je preostalo in ti so povzročali tem večjo škodo, ker ljudje sadnih dreves niso zavarovali v dobri veri, da je zajcu odklenalo.

Po neuspešnem šestletnem boju proti zajcu so občine na Spodnjem štajerskem napravile na deželno vlado v Gradcu vlogo, da naj dajejo občine svoje love zopet v zakup, kar se je zgodilo in je ostalo tako do danes.

»Domovina« s temnimi naočniki. Poletje je doba, ko nosijo ljudje barvana stekla, da si zavarujejo oči zoper presvetle sončne žarke. Ta zaščitna naprava ima poleg dobre še tudi slabo stran: stvari se vidijo v drugi barvi, ki jo v resnici imajo. Skozi taka stekla, ki jih barva politika JNS, gleda »Domovina« »razne kmetijske ustanove, tako kmetijske zbornice, kojih dela ni nikjer videti«. Svetovati je »Domovini«, naj brez JNS barvanih stekel pogleda delovanje »Kmetijske družbe«, da vidi v pravi luči njena dela. O »blagodejnem« vplivu teh del na slovensko kmetijstvo si je slovenski kmet ustvaril pravo in stvarno sodbo.

Bridka izkušnja kmečkega lovskega zakupnika

Kmečki lovski zakupnik na Slemenu nad Selnico ob Dravi je pripovedoval, da je prisegel zajcu smrt v svojem lovišču. Lansko jesen je bil že prepričan, da je njegovo lovišče brez zajca in da bo imelo sadno drevje mir na zimo pred temi glodalci. Ravno njemu je obglodal star zajec, ki se je natepel od drugod, mlad sadovnjak do uničenja.

Zajče zdravilo

Kakor znano, se ne loti zajec nežne skorje sadnega drevja samo v hudi zimi, ampak ob vsakem letnem času. To je dokaz, da zajcu ne gre za to, da bi se nasitil z obglodano skorjo, ampak on išče zdravilne snovi za svoje bolno drobno. Če bi zajec imel skorjo sadnega drevja za hrano v pomanjkanju, bi obglodal le nekaj dreves do nasičenja in druge bi pustil. Zajčja mrcina pa uniči dostikrat v eni noči kar pol sadovnjaka. Zajec gloda in išče tako dolgo v obglodani skorji, dokler ni zadel na dovoljno količino zdravila.

Od Nemcev preizkušena obramba

Nemčija je gotovo glede kmečkega gospodarstva v vsakem oziru napredna država in bi sigurno napovedala zajcu neizprosno smrt, ako bi se to dalo izvesti. V Nemčiji dela zajec veliko škodo na sadnem drevju, ker stika za zdravilom za bolni želodec.

Nemci so preizkusili v lanski hudi zimi preprosto sredstvo, s katerim se da zajca odvrtiti od glodanja sadnih dreves. Nemški sadjarji so se že in se bodo za bodoče obranili uničevanja drevesc po zajcu na sledeči način:

V bližino sadovnjakov sadijo vrbe in topole. Veje vrb in topolov nasekajo toliko, da se držijo debela, a vendar segajo do tal in ozele-

18 mesecev star tehta 29 kg. V majhni vasi v bližini St. Omerja na Francoskem živi 18 mesečni deček, ki tehta že danes 29 kg. V splošnem imajo to težo otroci šele v desetem letu. Ob rojstvu je otrok imel navadno težo in postavu, a že po enem letu je tehtal 22 kg. Neki cirkuski ravnatelj se zanj že zanima in je staršema ponudil visoko vsoto, da bi ga smel kazati v svojem cirkusu.

Hiše iz — mleka. V Čikagu v Združenih državah so imeli na nekem zborovanju gradbenikov predavanje, ki je nastalo hiše bodočnosti zelo čudno, kar se tiče sloga in materiala. Predavatelj je menil, da bodo hiše na zunaj še preprostejše in bolj gladke nego danes, ker bodo ljudje tedaj upoštevali v še

Junak divjine

Ameriški roman

*

1

Mož, ki je streljal, je bil v ozki špranji, ki je bila dobro skrita. Zdaj je hitel po stopnicah na vrh gore. Osvetljevala ga je mesečina, tako da ga je Erik dobro videl. Bil je nenavadno visok in hiter. Imel je belo srajco in črn klobuk s širokim krajcem.

V Erikovih žilah je zavrela kri. Slutil je, da je ta človek vodja tolpe. Pustil je razorožene lopove in se pogal na njim. Orloga, ki je bil zadnji v vrsti, se je naglo obrnil in hitel k ognju. Pograbil je samokres in vse naboje, ki so bili v njem, izstrelil za Erikom. Strelji so se odbijali od skalnatih sten in povzročili tak odmev, kakor da bi streljala cela četa.

Erik je hitro skočil za neko skalo in tako ga kroglice niso zadele. A švigale so tako blizu okrog njega, da je slišal žvižganje. Medtem se je mesec skrtil za oblake in v varstvu teme je mladenič nadaljeval pot. Lopovi pod njim so molčali, ker so mislili, da so blizu tudi Erikovi tovariši. Vse je bilo tiho, le begunčevo težko dihanje se prihajalo do mladeničevih ušes. A tudi to je bilo vse manj slišno. Begunec je gotovo poznal te kraje in je tako hitel, da ga Erik ni mogel dohajati. Razdalja med

njima je postajala vse večja. Mladenič je napel vse sile, ker ni hotel skrivnostnega begunca popolnoma izgubiti iz vida. V njem je dozorevalo prepričanje, da ima pred seboj poveljnika banditov. Če bo njega dobil v roke, potem bo naselbina za nekaj časa rešena neželenih obiskovalcev.

Mladeniča je mučila ena misel: zakaj se vzpenja begunec na vrh gore? Tovariši so vendar v dolini. Na vrhu ne bo našel pomoči, ker se lopovi niso tam poskrili. O tem se je bil Erik prepričal. Morda so tam skriti konji? Čim več je razmišljal o tem, tem bolj živa je postajala v njem slutnja, da so pustili banditi na vrhu svoje konje. Begunec je vedel, da so brez konj izgubljeni, zaradi tega je hitel, da bi ne prišli v roke preganjalcem.

Vzpenjanje je bilo zelo težavno in nevarno. Erik je večkrat visel med nebom in zemljo in je le s težavo našel oporo. Od časa do časa se je moral za trenutek ustaviti in si oddahnuti. V takih primerih je vedno prisluhnil. Nad seboj je slišal ropot, ki ga je povzročal begunec. Ko se je spet ustavil in prisluhnil, je s strahom opazil, da ne čuje več ropota. Takoj se je pojavil v njem sum, da mu je nasprotnik pripravil zasedo. V naslednjem trenutku se je že prepričal, da je bil njegov sum upravičen. Komaj si je poiskal pod neko skalo zavetje, je počilo več strelav. Če bi stopil iz svojega skrivališča, bi bil v mesečni izvrstna tarča. Begunec je bil mojster v streljanju: kroglice so zadevale rob skale. Erik je z enim očesom poškilil

nijo. Bolni zajec se mnogo rajši loti glodanja teh vej, nego pa sadovnjaka. Ta nemški obrambni postopek je dokaz, da vsebujeta vrba in topol za obolelo zajčje drobovje isto zdravilno sredstvo kakor skorja bolj nežnega jabolčnega drevesca.

Opisano obrambo popisuje nemško gospodarsko časopisje na dolgo in se bo sigurno obnesla tudi pri nas, ako jo bodo začeli izvajati naši po zajcu tolikanj vsako leto udarjeni sadjarji.

Tudi pri nas so že pogruntali zajčjo lekarno

Ko je bil prednji članek že napisan, je pravil piscu napreden sadjar iz Slovenskih goric, da je on že pred leti s svojim sosedom pogruntal, da je mlajši sadovnjak nekaka lekarna za bolne zajce. Oglodanja ter uničenja drevesc se ta sadjar obrani na ta način, da odžaga pozno na jesen s sadnega drevja veje,

katero spadajo proč, in jih pusti preko zime v sadovnjaku. Zajci, ki so se prišli v zimskem času zdraviti v njegov sadovnjak, so obglodali te še precej sveže veje in se niso lotili drevesnih debel.

Sadjarjem na izbiro

Podali smo v današnji razpravi o boju zoper zajčjo nadlogo sadjarjem dve sredstvi, s katerimi si lahko na lahek način obranijo svoja sadna drevesca pred zajčjim zobom. Sedaj je ležeče na sadjarjih, da preizkusijo oba in poročajo »Slov. gospodarju« o doseženih uspehih. Pri tolikanj važnem protizajčjem boju gre predvsem za to, da preizkusimo opisana obrambna sredstva po naših sadovnjakih in poučimo o njih naše potomstvo, da se bo čutilo varno pred največjim sadnim škodljivcem, o katerem gre glas, da ga je nemo-goče iztrebiti s puško.

Novice iz domačih krajev

Slovenska frančiškanska provincija dobila novo predstojništvo. Na provincialnem kapitulju 10. julija je bilo izvoljeno naslednje predstojništvo slovenske frančiškanske provincije: provincial dr. p. Gracijan Heric, kustos p. Teodor Tavčar, definitorji: p. Gabrijel Planinšek, dr. p. Angelik Tominec, p. Karel Dijak, p. Salezij Glavnik.

Novi vodja mariborske bolnišnice. Za novega vodjo mariborske splošne bolnišnice je imenovan g. dr. Franjo Radšel, primarij tuberkuloznega oddelka.

Glas že od 14 dni pogrešanega. V Savinjskih planinah je izginil pred 14 dnevi 18 letni zasebni uradnik Ladislav Smodiš iz Maribora. Vse je bilo prepričano, da je doletela mladega hribolazca smrtna nesreča. Zadnje dni pa so prejeli njegovi starši iz Nemčije prevselo obvestilo, da je njihov sin živ ter zdrav v Nemčiji. V temi je zašel v planinah preko meje, kjer so ga prijeli. Šele tedaj, ko so se prepričale nemške oblasti, da je prekoračil mejo pomotoma, je bil izpuščen in se je vrnil k svojem v Maribor.

Žrtev službe. Med odbijača premikajočih vagonov je zašel v Mariboru 50 letni železničar Mihael Lah. Po nesreči je bil oddan v bolnišnico s poškodovanim prsnim košem in z zlomljeno levo roko.

Podlegel poškodbi hrbtenice. Poročali smo, da je napravila v Maribor izlet železarska šola Kranjske industrijske družbe z Jesenic. Gojenci so se ob tej priliki kopali na Mariborskem otoku. 19 letni gojenec Ciril Novak je skočil

v plavalni bazen in si je hudo poškodoval hrbtenico. Novaka so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je kljub vestni zdravniški pomoči podlegel poškodbi.

Na povratku z dela ga doletela smrtna nesreča. Pred Velejevo gostilno v Košakah pri Mariboru se je zgodila usodepolna prometna nesreča, ki je zahtevala življenje 40 letnega delavca Franca Maherja, stanujočega v Radvanju. Maher se je vračal na kolesu z dela s Košakov in je treščil v osební avto. Blatnik na vtomobilu je pognal kolesarja v velikem loku na sredo ceste, kjer je obležal z razbito lobanjo in v mlaki krvi. Ko so pribrezli mariborski reševalci na kraj nesreče, je bil pomilovanja vredni delavec že mrtev.

Hudo poškodovan od telice. Vinko Duh, 61 letni gonjač s Pobrežja pri Mariboru, je gnal te dni dve telici. Živali sta se splašili pred avtomobilom ter zbežljali. Starček je skušal telici zadržati, a se je ena celo zvalila nanj in mu je nevarno poškodovala prsni koš. Duha so prepeljali z resno poškodbo v mariborsko bolnišnico.

Usodepoln padeč z drevesa. Pri št. Janžu na Dravskem polju je padel z drevesa in si zlomil levo nogo devetletni posestnikov sin Jakob Rešek. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Invalid utonil po nesreči v potoku. V minullem tednu se je vračal ob potoku v Spodnjo Polskavo 53 letni železničar Rudolf Vindiš s Pragerskega. V temi je padel v potok in utonil. Smrtno ponesrečeni je bil invalid brez leve roke.

Avtomobil usmrtil konja. V noči je zadel tik pred Framom tovorni avtomobil v dvo-vprežni voz in je usmrtil 6000 din vrednega konja posestnika Ivana Greifa iz Frama.

Huda avtomobilska nesreča. Zadnje nedeljo se je odpeljalo iz Maribora proti Rogaški Slatini z avtomobilom sedem oseb. Blizu cerkve sv. Jožefa pred Slov. Bistrico je počila na levem sprednjem kolesu pnevmatika. Avtomobil je vrglo z vso silo ob brzjavni drog. Mrtva je obležala s prebito lobanjo teta polkovnika Božoviča, poveljnika 45. pešpolka. Polkovnik sam ima zlomljeno nogo, presekan nos in poškodovano oko. Poškodbe sta dobila tudi polkovnikova otroka, žena in šofer sta le laže ranjena.

Kaj se vse zgodi, če šofer ne zna voziti. V Slov. Bistrici se je zgodila nesreča, koje povzročitelj lahko reče, da je bila zanj še prav za prav sreča. Janez Slokan, solastnik avto-prevoznega podjetja v Slov. Bistrici, se je lotil šofiranja tovornega avtomobila, čeprav nima šoferskega izpita. Pognal je vozilo in že je bil v kupu gramoza, nakar je povsem izgubil oblast nad vozom. Zavozil je v park in tam podrl barako, v kateri ima Emil Dorn branjarijo. K sreči v popolnoma zdobljeni baraki zjutraj ob šestih ni bilo nikogar, ker sicer bi jo bil prodajalec hudo izkupil pri nesreči. Škode je 15.000 din. S tem tovornim avtomobilom je imelo podjetje ono znano nesrečo, ko je padlo iz njega v Slivnici več oseb, ki so bile na povratku s tombole v Mariboru.

Družinski oče smrtno ponesrečil pri nakladanju hlo dov. V Ledineku v občini Sv. Ana v Slov. goricah je smrtno ponesrečil 50 letni viničar Franc Škrget iz Zg. Ščavnice. Nalagal je s posestnikom Vinkom Koserjem hlo de za žago. Ko je bil voz že naložen in ga je bilo treba še povezati z verigami, se je eden od hlo dov prevrnil, prelomil obe ročici, zdrknil z voza in padel na Škrgeta. Težak hlo d je viničarju zmečkal glavo, zdrobil prsni koš in še zlomil roko. Škrget je bil na mestu mrtev in so prepeljali njegovo truplo v mrtvašnico k Sv. Ani. Rajni zapušča revno ženo in nepre-skrbljenega otroka, ki sta sedaj prepuščena usmiljenim srcem.

Pri obiranju lipovega cvetja padel in se ubil. Malek Franc, 16 letni posestnikov sin iz Žabjeka pri Ptuj, je splezal na visoko lipo in obiral cvetje. Odkrhnla se mu je krhka veja, padel je v globčino ter obležal mrtev.

Pri padcu s kolesa si zlomila nogo. Na Sp. Bregu pri Ptuj je padla s kolesa šivilja Albina Planinc in si je zlomila nogo.

Smrt radi padca iz vlaka. Radi sokrivde pri krvavem dejanju v Bučecovcih na Murskem polju lani avgusta je bil med desetimi obsojenci tudi 27 letni kovač Mihael Novak iz Sta-

iz skrivališča in je zagledal bandita. Pomeril je s samokresom in ustrelil. Ni zadel. V naslednjem trenutku je sprožil nasprotnik. Kroglja se je zasekala v skalo in odtrgala od nje ostre koščke. En košček je zadel Erikov obraz in ga ranil. Iz rane je privrela kri in tekla za vrat. Erik je hitro potegnil glavo v skrivališče.

Ko se je mesec skrtil, je Erik nadaljeval plezanje. Srce mu je močno razbijalo, kri je vrela v njegovih žilah. Gnala ga je želja, da bi odrezal begunca od konj, ki so se najbrž pasli na kaki čistini. Če bandit pred njim dospe do Bliska, je plemenita žival zanj izgubljena. Ob tej misli mu je zagamazelo po hrbtu. Bliska ne sme izgubiti!

Erik ni več dvomil o tem, da bodo živinski tatovi ostali z živino v Sončni dolini, dokler se njihovi tovariši ne vrnejo iz Nevade. Nekateri izmed banditov, kakor n. pr. Orloga in neznanec, ki beži pred njim, se bodo najbrž takoj po izročitvi živine vrnili domov. Dejstvo, da so bili konji štirih lopovov na gori, je dalo sklepati na to, da so njihovi gospodarji nameravali že naslednje jutro jezdit nazaj. Niso hoteli vzbuditi suma. Orloga je bil farmer. Če bi bil več tednov odsoten, bi bilo sumljivo. Zato bo hotel domov, da sosedje ne bodo opazili njegove odsotnosti. Tudi neznanec begunec je moral imeti tehtne vzroke za takojšnji povratek. Morda tudi on spada med farmerje, ki na videz preganja živinske tatove, v resnici pa je njihov voditelj. Pri tem razmišljanju se je začelo

jasniti v Erikovi glavi glede vprašanja, zakaj vsa prejšnja zasledovanja tatov niso vodila do uspeha.

Erik je prispel naposled na vrh. Takoj se je vrgel na tla in pogledal okrog sebe. Na svojo veliko zadovoljnost je slišal topotanje Bliska. Begunec si torej ni vzel toliko časa, da bi poiskal njegovega konja, temveč je takoj zavil na stran. Mladenič je po štirih plezal naprej in iskal sledove. Kmalu je naletel na poteptan grmič.

Mladenič je tekel k svojemu konju. Begunec je sicer imel časovno prednost, a vkljub temu je upal, da ga bo kmalu dohitel, ker se z njegovim Bliskom v hitrosti ni mogel meriti noben konj. Hitro je skočil v sedlo in oddirjal. Bliska ni bilo treba priganjati, kar plaval je v zraku, ko da bi čutil, da gre za važno stvar.

Medtem se je na vzhodu začelo svitati. Mesečino je izpodrivala siva jutranja svetloba.

Gozd se je začel redčiti. Jezdec je prispel do majhne jase. Tam se je pot cepila. Ustavil je konja, prisluhnil in pogledal okrog sebe. Desna steza se je vzpenjala navzgor, leva pa se je spuščala v ozko, globoko ležečo dolino, na drugi strani pa se je kot kača vila na drugo goro. Eriku ni bilo treba razmišljati o tem, kam naj krene. Zasišal je topot konjskih kopit. Za nekaj korakov je skočil naprej in je zagledal begunca, ki se je previdno spuščal po strmi stezi v dolino. Pot je bila zelo nevarna.

»Naprej, Blisk!« je vzpodbodel konja. »Kar ona dva, to bova tudi midva naredila!«

večji meri pravila udobnosti in higijene. Hiše bodo gradili tako, da se bodo vrtele okrog svoje osi — za soncem, a namesto opeke in cementa bodo uporabljali gradiva, ki jih bodo pridobivali iz mleka. Za strehe in oknice bodo uporabljali galalit, ki ga izdelujejo iz kazeina, in podobne snovi.

Posebne želje 105 letne ženske. V majhni, rdeči hiši ob nekem jezzeru živi najstarejša švedinja, 105 letna Ana Katarina Larsdotter-Skat-tova. Seveda jo je za njen 105. rojstni dan obiskal časnikar, da jo povpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja stara ženica vsak dan ob petih in si sama skuha kavo. Ostale obede ji sorodniki prinašajo v hišo in ti zanj sploh dobro skrbijo. Ko jo je časni-

re vasi. Obsojen je bil na tri in pol leta ječe. Obsojenci so nastopili kazni v Mariboru. Samo Novak ni bil sprejet v mariborsko kaznilnico, ker je tamkaj uslužben njegov sorodnik kot paznik. Prisojeno kazni bi bil moral prestat v kaznilnici v Sremski Mitrovici. Dano mu je bilo na izbiro, ali potuje v kaznilnico sam, ali pa v spremstvu orožnikov. Novak je izbral prvo in si je celo izposodil denar za vlak. Dve postaji pred ciljem na postaji Martinci so sopotniki pogrešili Novaka, ki je stal ves čas na hodniku ob vratih. O izginotju obveščena postaja je poslala uslužbenca takoj na delo, da poiščejo pogrešanega. Našli so ga kmalu ob progi mrtvega. Pri padcu iz vlaka si je zlomil roko v zapestju in se je smrtonosno udaril na sence. Pokopali so ga na pokopališču v Sremski Mitrovici.

Vlak smrtno povozil železniškega kurjača. Proti koncu minulega tedna se je vračal pod večer iz Celja na Ložnico 54 letni železniški kurjač Franc Nedoh. Ko je prišel do železniškega prelaza na posestvu »Mili dvor« na Lavi, je privozil iz Celja vlak, katerega Nedoh ni opazil. Lokomotiva ga je zalotila na prehodu in ga sunila v velikem loku ob progo. Sunek je železničarju zdrobil lobanjo, da je bil pri priči mrtev. Zapustil je ženo in več otrok.

Mlad delavec smrtno ponesrečil. Pri železniškem podvozu pri Pečovniku v okolici Celja je doletela nenadna smrt 26 letnega delavca Ivana Žnidarja iz Čreta pri Celju. Čez cesto ima tamošnji »Apenik« speljano ozko železniško progo, po kateri odvažajo delavci v železnih vozičkih iz apnenice razne odpadke. Žnidar in Tifenberger sta peljala voziček z ogorki iz apnenice. Tifenberger je stal na vozičku spredaj, njegov tovariš Ivan se je obesil zadaj. Ko sta hotela z vozičkom preko ceste, je pripeljal iz Pečovnika s premogom naložen avto. Žnidar je skušal voziček ustaviti z lesenim kolom, a je padel vznak in tovorni avtomobil je šel čezenj. Ivanu je zdrobilo glavo, zmečkalo drobovje in polomilo ude, da je bil pri priči mrtev. Smrtno ponesrečni je bil vesten delavec in se je nameraval poročiti, kar pa mu je preprečila nenadna smrt.

Umrli radi zastrupljenja s plinom. V Kotnikovi ulici v Ljubljani je stanoval železniški inženir Vladimir Mikuž. Njegova soproga je bila odšla pred tedni na počitnice v Bihač. Ko se je vrnila te dni z beogradskim brzovlakom, ji je že udarjal iz stanovanja v nos duh po plinu. Odprla je kuhinjo in ugledala na tleh svojega moža negibnega. Poklicala je pomoč, a soprogu ni bilo več za pomagati. Policijska komisija je ugotovila, da je inženir umrl radi zastrupljenja s plinom. Pokojnik je v noči vstal, da bi si skuhal kavo. Pozabil je prižgati plin, ki je bil odprt. Plin je pa zadremnega hitro omamila, omahnil je po tleh in se ni več

SONCE SIJE
VSAKOMUR!

Veliko in malo v mestu in na deželi, vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo treba najprej zavarovati z NIVEO, ker tedaj bo ostala sveža in zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z NIVEO, preden greste iz hiše.

208

zбудil. Smrtno ponesrečeni je bil med železničarji zelo priljubljen.

Pri izogibu motociklistu tovorni avto zdrknil v prepad. Brata Novak sta se peljala na štiritonskem avtomobilu iz Celja proti Štoram. Tam, kjer zavije banovinska cesta v ostrom loku nad prepadom stare struge Voglajne, jima je pripeljal ravno na ovinku nasproti motociklist. Tovorni avto se je izognil na desno in se prevrnil v močvirnat prepad tako, da se je zadnji del vozila povsem pogreznil in je gledal iz blata samo prednji del. Brata sta se še srečno rešila s poškodbami na rokah.

Velika sreča v veliki avtomobilski nesreči. Poštni avtobus, ki vozi k večernemu vlaku iz Logarske doline v Šmartno ob Paki, je zadnjo soboto zdrknil s ceste in padel v Savinjo. Že med vožnjo s 15 potniki šofer ni prav obvladal avtobusa, ker je zadel dvakrat ob cestna mostička. Popolnoma pa je izgubil oblast nad vozilom, ko je pripeljal do gostilne Robnik pred Lučami, kjer se odcepi stranska struga Savinje. Avtobus je zdrknil po levi strani s ceste in se prekotatil v strugo Savinje, v kateri je bilo 60 cm vode, ki je takoj vdrla v avtobus. Vsi potniki so dobili manjše poškodbe. Na kraj nesreče so takoj prihiteli domačini, da so pravočasno odstranili vrata in pomagali mokrim potnikom iz voza. Avtobus je močno poškodovan. Potniki so prestali velik strah. Vožnje niso mogli nadaljevati, ampak so prenočili v Lučah ter v Šmartnem

in so se drugo jutro odpeljali z vlakom. Veliko nesrečo lahko po pravici imenujemo še veliko srečo, ker se ni, hvala Bogu, nobenemu potniku zgodilo nič kaj posebnega hudega, če izvzamemo strah, katerega so pa užili v največji meri.

Enajstletni bratec ustrelil po nesreči sestrico. V vasi Boričevo pri Novem mestu je bil ugleden posestnik in lovec Martin Gačnik s svojo družino precej daleč v Podljudnem na košnji. Dom je čuvala 17 letna hčerka Ana, ki je pazila na 11 letnega brata Ivana in na dveletno Marijo. Dečko je v očetovi odsotnosti iztaknil puško dvocevko, jo ogledoval ter napel petelina. V sobo je stopila čuvarica doma Ana in posvarila dečka, ki je držal v roki proti izrecni očetovi prepovedi orožje. Naenkrat pa je počilo in šibre iz puške so smrtno zadele v glavo Marijo, ki se je igrala v sobi. Nesreča je bridko odjeknila po vsej Dolenjski in je ponovno svarilo, kako skrbno je treba zaklepati orožje pred odraščajočo moško mladino in predvsem bi ne smeli biti v njem nikdar naboji!

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 29

Zaradi dopusta 1033
ne ordiniram do začetka avgusta.
DR. KAPRALOV, MARIJA SNEŽNA.

kar vprašal, ali ima za svoj rojstni dan kakšno posebno željo, je odgovorila malo v zadregi, da si želi — slanika. Tudi pipico dobrega tobaka rada pokadi.

150.000 pisem žensk, ki bi se rade omožile. V Ogrskem Gradišču se je moral zagovarjati neki J. Kutaček, ki je imel znano posredovalnico za ženitve. Kako obsežen je bil njegov obrat, je najbolj razvidno iz tega, da so v njegovem arhivu našli 150.000 pisem žensk, ki bi se rade poročile. Sodišče je zaslišalo okrog 800 prič. Kutaček se je pregrešil s tem, da je razpošiljal fotografije lepih žensk iz širše okolice Ogrskega Gradišča kot fotografije ženitnih kandidat, čeprav je šlo v mnogih primerih za poročene žene, ki niso imele niti najmanjšega

Konj je stresel z glavo, kakor da bi bil razumel gospodarjeve besede. Nato se je naglo spuščal po strmih, kameniti stezi v dolino.

Oba jezdecata sta srečno prispela v ožino. Potem se je začela ježa na življenje in smrt. Begunčev konj je dirjal ko veter, toda Erikov Blisk je bil še hitrejši. Zdelo se je, da kar plava. Med beguncem in zasledovalcem se je razdalja počasi manjšala.

Na vzhodnem nebu so se medtem prikazali prvi sončni žarki in so krvavordeče pobarvali vso okolico.

Razdalja med jezdecema se je nenadoma začela daljšati, dasi Blisk ni zmanjšal svoje hitrosti. Erik se zaradi tega ni vznemirjal, ker je bil prepričan, da je begunčev konj zdaj dal od sebe največjo hitrost, v kateri ne bo mogel dolgo vzdržati. Mladič je prav sklepal. Begunec je divje vzpodbodel konja. Žival, ki je malokdaj okušala ostroge, se je vzpela in zdirjala. Divja gonja pa jo je utrujala in moči so ji začele pešati. Erik je zaklical Blisku. Ta je še bolj iztegnil vrat. Daljava se je spet začela manjšati. Čez nekaj časa je Erik že slišal peketanje kopit tujčevega konja. Tujec je spet zbedel konja z ostrogami. Ta je napel sile, a kmalu spet začel omagovati.

Divja gonja je trajala že nad eno uro. Sonce se je že visoko dvignilo in pozlatilo okolico. Nebo je bilo jasno in se je prijazno smehljalo zemlji, ki se je vzbujala k novemu življenju.

Topot begunčevega konja je nenadoma utihnil. Erik se je dvignil v sedlu in pogledal. Zagledal je debelo smreko, ki je ležala čez stezo. Begunec je ni preskočil, temveč se ji je izognil. Pri tem je jezdil počasneje in izgubil nekaj časa. Erik pa je napel uzdo, vzpodbodel konja in oviro preskočil.

Steza se je začela vzpenjati in je vodila ob skalnatih stenah. Svet je postajal vse bolj pust. Gozdovi so zaostajali. Skale so bile gole, puste. Pod goro se je vila reka, ki jo je bil Erik prejšnjega dne preplaval. Voda se je srebrno svetlikala.

Daljava med jezdecema se je vidno manjšala. Begunčev konj se je že opotekal in je bilo jasno, da ne bo dolgo vzdržal.

Erik bi lahko streljal, a ni hotel. V njegovih očeh je gorela divja bojaželjnost. To je bil izreden lov — lov na človeka. Erik se je v sedlu sklanjal nekoliko naprej, usta je stiskal. Njegove oči so počivale na tilniku moža, kateremu se je vse bolj bližal. To je bil lep, močen tilnik. Nad njim so frfotali dolgi, kodrasti lasje.

Begunec je sedel na konju ko izklesan kip. Erik ni opazil na njem niti najmanjše utrujenosti. Še nikdar ni videl takega jezdecata in ravno to ga je mikalo, da bi čimprej pogledal skrivnostnemu tujcu v oči.

Erik je ostro opazoval tujca. Ta je nenadoma z levico prijel uzdo in se z glavo nekoliko obrnil nazaj. Erik je od strani videl njegov obraz in opazil, da je imel

Zamenjajte stare kovance! Po odloku finančnega ministra prenehajo biti stari kovanci po 50 par in 2 din zakonito plačilno sredstvo dne 16. avgusta 1940, stari kovanci po 10 din pa dne 31. avgusta 1940. Vsi, ki ta denar še imajo, ga naj čimprej zamenjajo bodisi v trgovinah, na pošti itd., kajti po gornjem datumu se s tem denarjem ne bo dalo ničesar več plačati.

Sadna sušilnica in skladišče. Blagovna zadruga pri Št. Lenartu v Slov. goricah gradi sadno sušilnico in skladišče. Veliko poslopje je preračunano na 1.500.000 din.

Novo cestno zvezo je dobil kraj Sv. Rupert v Slov. goricah. Nedavno so dokončali novo cestno zvezo med Sv. Rupertom v Slov. goricah in Hrastovcem v Pesniški dolini. Sv. Rupert je imel zelo velik ovinek v Maribor. Bivši župan g. Franc Vogrin se je dolga leta trudil in je prvotno samo z občinskimi sredstvi začel graditi to cesto preko Voličine v smeri proti Hrastovcu. Priskočil mu je na pomoč okrajni zastop lenarški, pozneje mariborska oblast, banska uprava in okrajni cestni odbor. Pod vodstvom cestnega nadzornika g. Stanokota se je sedaj cesta končala. Samo malo gramoza bo še treba, pa bo cesta enaka drugim zidanim cestam.

70 kg težkega divjega prašiča ustrelil. G. Franc Cilenšek, ravnatelj dekliske meščanske šole v Celju, je ustrelil v Hudičevem grabnu pri Celju 70 kg težkega divjega prašiča.

Na uradni deski mestnega vojaškega urada v Mariboru, Slomškov trg 11, je nabit natečaj za sprejem gojencev v strokovno podčastniško šolo v Šibeniku in v vojno rokodelsko šolo zavoda »Obiličevo« v Kruševcu. Pogoje za sprejem zvedo zanimanci tudi pri vojaških referentih pri okrajnih glavarstvih.

Požari

Na Mariborski cesti v Gaberju pri Celju je izbruhnil ogenj pod večer v gospodarskem posloplju gospe Adele Dečkove. Ogenj se je pojavil sredi prvega nadstropja, kjer delajo rezanico za živino. Kmalu je bilo v objemu plamenov vse ostrešje s hmeljsko sušilnico vred. Zgorela je tudi znatna zaloga sena ter slame. Gasilci so z dveurno požrtvovalnostjo požar omejili. Le delno z zavarovalnino krita škoda znaša 150.000 din. Poslopje veleposetnice Dečkove je pogorelo že lansko leto in ga je lastnica obnovila. Tokratni požar v istem posloplju da sklepate na maščevalno požigalčevo roko.

V Šmartnem pri Slovenjgradcu je pogorela posestniku Štefanu Pačniku lesena uta, v kateri je imel shranjeno seno, slamo ter razno orodje. Škode je do 40.000 din, zavarovalnina pa znaša le 25.000 din.

Zadnji nedeljo proti poldnevu je izbruhnil požar v državni žrebcarni na Moti pri Ljutomeru. Poslopje s spravljanim senom je pogorelo do tal. Otetih so le pisarniški prostori. Žrebce in žrebeta

so rešili. Škode je nad 200.000 din in je le delno krita z zavarovalnino.

Učiteljica okradena za veliko vrednost. V Mariboru stanuje v Strossmayerjevi ulici strokovna učiteljica A. Kostanjšek, ki se je mudila na počitnicah. Ko se je vrnila te dni, je opazila, da je imela v odsotnosti nezaželjen obisk. Vlomilec je odnesel 500 din gotovine in raznih dragocenosti za 25.000 din.

Brezmejna zlobnost mladega požigalca. Vse Mursko polje se zgraža nad zlobnostjo 21 letnega Rudolfa Stajnika iz Kupetinec, ki je zažgal sosedu hišo, da je ukradel drugemu sosedu obleko. Stajnik je služil v Slavovskem Brodu, od koder se je vrnil pred nedavnim. Ker bi se bil rad bolje oblekel, je skoval za dosego tega cilja peklenko zloben načrt. Sosedu Rantaši na Zasadiah na Murskem polju je zažgal okrog enajstih ponoči hišo. Ogenj je zajel in uničil vso domačijo. Rešili so samo dve kravi. Sosedje so bili vsi na nogah, da so pomagali reševati ter gasiti. Priliko obče zbežanosti in zaposlenosti je izrabil hudoba Stajnik v to, da je vlomil neopaženo pri sosedu Mavrenu. Odnesel je dve moški obleki, dva para čevljev, dve uri, razno perilo in še več drugih drobnarij. Pokradeno je skrnil na domačem podstrešju. Orožniki iz Križevcev so hudobneža hitro izsledili. Zadeli so na osumljenega Stajnika, ko je ta v Bunčanih spal pod nekim drevesom. Nenadoma vzbujen in vklenjen se je zloba tako prestrašil, da je vse očitke koj priznal. Pokazal je tudi pokradene skrite predmete, katere so vrnili lastniku, požigalca in vlomilca pa so odgnali v sodni zapor.

Zalostna posledica starih preprirov in sovraštva. V Selnici ob Muri sta živela v dolgotrajnem sovraštvu posestnika Leopold Ferk in Alojzij Špelc. Sporna zadeva je rastla od dne do dne radi uprabljanja poti, ki vodi čez Ferkovo posest. Hude posledice teh preprirov so se pokazale 7. julija, ko je srečal Ferk na poti Špelca in njegovo ženo.

Trojica je začela takoj preprirov, v katerem je hotel Ferk Špelčevu napasti. Špelčeva se mu je sprva ubranila, nakar je razljušten Ferk pograbil nož in je žensko ranil v vrat. Zabodena bi bila izkrvavela, ako bi ne bil zdravnik hitro pri roki, ki jo je obvezal, zaustavil kri in ji otel življenje. Ferk si je v prepričanju, da je s Špelčevu prehudo obračunal, sam končal življenje. Kako žalostne posledice podedovanega kmečkega greha preprirov radi ničvredne poti!

Slepar, ki je ponujal posojila, pod ključem. V Šoštanju so zaprli orožniki Ivico Horvata iz Siska, ki se je izdajal za potnika zagrebških denarnih zavodov in je opeharil več ljudi. Že prva zasliševanja so ugotovila, da je prijeli farbal ljudi in trdil, da je bančni uradnik bančnih zavodov »Danubius«, »Uzajamnost« in »Narodne štedionice«, ki se vsi nahajajo v Zagrebu. Imel je listine vseh teh zavodov ter je ponujal ljudem posojila. Ker je danes posojilo izredno težko dobiti, ljudje pa vedno potrebujejo denar, je našel kmalu dovolj interesentov, tem bolj, ker so bili pogoji izredno ugodni ter je bilo odplačevanje posojila določeno po nizkih obrokkih. Osebe, ki so najele posojilo, so morale Horvatu podpisati pristopno izjavo ter mu izplačati na roko prispevek v znesku več sto dinarjev. Obljubil jim je, da bodo posojilo kmalu dobili. Namesto denarja pa je prišlo iz Zagreba pismo, v katerem izjavlja eden od navedenih zavodov, da sprejme prijavitelja kot člana ter ga poziva, da v redu plačuje mesečne prispevke po več sto dinarjev, da pa bo potem po preteku določene dobe — najmanj pa po preteku pol leta — prišel v poštev za zaproseno posojilo. Stranke, ki so podpisale Horvatu pristopne listine, so sedaj izprevidele, da so mu nasledle. Ugotovilo se je, da je na ta način samo v Šoštanju opeharil deset strank ter jim odnesel 2635 din. Preiskava je ugotovila nadalje, da je v Ljubljani in drugih krajih opeharil še deset nadaljnjih strank za skupno 3155 din. Najbrž pa je število njegovih žrtev še večje.

Toča zabila še drugi del Slovenskih goric

Pred nedavnim smo poročali, kako je neusmiljeno oklestil ledeni bič Slovenske gorice od Jarenine do Marije Snežne in gre škoda v težke milijone. Komaj so se nekoliko poleglove gorice o strašni nesreči v tem delu Slovenskih goric, že je zabila toča v minulem tednu še drugi del.

Zadnji petek, 12. julija, popoldne so se zgrnili najhujše obetajoči oblaki nad vsemi Slovenskimi goricami. V najkrajšem času se je pripravila grozeča nevihta, katero so nagnjali siloviti vetrovi sem ter tja in so ljudje z največjim strahom opazovali, v kateri smeri bo začelo neurje svoj uničevalni ples. Med bliskom in gromom se je usula kakor oreh debela toča, ki je sipala ter klestila dobre pol ure in zabila po nekaterih krajih še to, kar je preostalo in si nekoliko opomoglo od zadnjega

poraznega udarca. Tokrat so najbolj udarjeni znameniti vinorodni kraji Sv. Miklavž pri Ormožu, Jeruzalem, Svetinja, Sv. Bolfenk nad Središčem in okolica Ljutomer. V navedenih okoliših so popolnoma zbita polja, okleščeni sadovnjaki in uničen še oni vinski pridelek, ki se je obetal po letošnji hudi pozebi. Ogromne škode ni mogoče preceniti, ker gre v milijone in so opustošeni kraji, kateri slovijo po svoji rodovitnosti ter skrbni obdelavi. In ti naši najboljši kmetje so v velikih skrbeh, kaj bo na jesen in kaj šele na zimo, ko ne bo ne poljskih pridelkov za živež in iz vinogradov niti kaplje na prodaj...

Vsega pomilovanja vredne Slovenske gorice so letos v tako hudem in naravnost obupnem položaju, da bodo navezane čez zimo na pomoč od strani banovine in države.

tujec orlovski nos. Desnico je držal jezdec na poseben način pred seboj. Erik je slutil, da to nekaj pomeni. Z eno roko je napel uzo, z drugo pa segel za pas. Toda še preden je prijel za samokres, je počil strel, kateremu je takoj sledil drugi. Erik je začutil ostro bolečino in se je zamajal. Tujec je to opazil in je divje vzpodbodel konja. Utrujena žival je še enkrat napela sile in oddirjala.

Erik se je zgrabil za roko. Previdno je otipal rano. Z veseljem je ugotovil, da krogla ni ranila kosti. Slabost, ki ga je bila prej prevzela, je spet minula. Roka ga je bolela, toda samokres je vkljub temu trdno držal z njo. Nasprotnika bi gotovo zadel, a neko nerazumljivo čustvo mu je branilo streljanje. V oči je hotel pogledati skrivnostnemu jezdecu in se možgato pomeriti z njim.

Pot se je spet spuščala v dolino. Na vrhu gorskega grebena je stalo več jezdecov. Otrpli od strahu so opazovali oba jezdec, o katerima so bili prepričani, da bosta zdaj-zdaj strmoglavila v prepad, ki je zeval pod njima. To so bili Erikovi tovariši, ki so prej prišli za njim kakor je bil mislil. Spoznali so Erika in so ga hoteli rešiti smrti v prepadu.

»Ha-lo! E-rik!« je glasno zaklical Sam.

Erik je za trenutek pridržal konja in pogledal navzgor.

»Pojdite v Sončno dolino!« je zavpil na ves glas. Možje so odgovorili, a jih ni razumel. Eden izmed

njih je s klobukom pokazal proti severu. Erik je prikimal.

»Živinski tatovi!« je zaklical.

Možje so ga razumeli in oddirjali. Sam je še nekaj časa zrl za Erikom, ki je medtem spodbodel konja in odbrzel za beguncem.

Rana je bila hujša, kakor je Erik mislil. Izguba krvi in divja ježa sta izčrpali njegove moči. Nenadoma se mu je zameglilo pred očmi in preden se je prav zavedel, kaj se godi z njim, je že omahnil in se zvrnil iz sedla. Nekaj časa je še slišal topot begunčevega konja, potem pa ga je objela tišina.

2.

Erik je bil zagrešil to napako, da ni takoj zavezal rane. Ta pogrška se je zdaj maščevala. Toda njegova močna narava je zmaga in kmalu se je vzdrnil iz omotice. S pogledom je najprej iskal konja. Blisk je stal poleg njega in ga žalostno gledal. Ko ga je Erik poklical, je veselo dvignil glavo in zahrzal.

Mladenič je vstal in v torbi, ki je visela ob sedlu, poiskal priprave, ki jih je imel za obvezovanje ran. Med delom je stiskal ustnice, ker je pri premikanju roke čutil silne bolečine.

Nato je sedel. Z rame je strgal srajco, in odstranil strjeno kri. Potem je rano obvezal, kakor je pač mogel z eno roko.

(Dalje sledi)

pojma o tem, kako zlorablja mož njihove slike. Na ta način so mu uspela številna sleparstva. Vsak dan je mož zaslužil povprečno 500 kron.

Sedem dni v znaku. Doslej je veljal albatros za tisto ptico, ki vzdrži najdalj časa v zraku. Albatros potuje celih 5 dni, ne da bi se ustavil. Sedaj pa se oglašča neki ameriški ptičoslovec, da ta rekord pritiče ptici fregatnici. Ta velika ptica, ki živi na Oceanih med povratnikoma, vzdrži na svojih periodičnih potovanjih celih sedem dni brez počitka. Od časa do časa švigne kakor strela na valove, da si ujame kakšno ribo. Najbolj čudno pa je to, da ptica na teh neprekinjenih potovanjih ponoči vendarle spi. Njene peruti, ki imajo cele štiri

P o s v e t u

Popolna preureditev Francije

Poraz Francije v tej vojni je koj po sklepu premirja napotil njene voditelje, da so začeli premišljati ter sklepali o tem: kako pomagati domovini zopet vsaj z leti na noge in jo oteti propasti? Odločujoče osebnosti so se odločile predvsem za popolno preureditev države, kar je treba začeti pri njenih temeljih — ustavi.

Izglasovanje pooblastil za novo ustavo

Francoski parlament in senat sta izglasovala na skupni seji sredi minulega tedna pooblastila maršalu in ministrskemu predsedniku Petainu, da sme izdelati novo francosko ustavo. Za je glasovalo 569, proti pa 80. Po glasovanju je bila podeljena predsedniku republike Lebrunu polnomoč, da razglasi s soudeležbo maršala Petaina novo ustavo, katera bo pred uveljavljanjem predložena narodu v odobritev.

Odstop dosedanega predsednika republike

Dosedanji predsednik francoske republike Lebrun je 12. julija odstopil s položaja predsednika. Maršal Petain se mu je zahvalil za požrtvovalnost, s katero je vodil Francijo v njenih najtežjih časih.

Maršal Petain poglavar nove Francije

Po odstopu Lebruna je prevzel maršal Petain oblast predsednika republike in vlade in ima naslov »poglavar francoske države«.

Istočasno je odstopila tudi dosedanja vlada in je bila postavljena nova, sestojeca iz 12 ministrov in nekaj državnih podtajnikov. Maršal Petain je določil, da bo vodil Francijo, če bi bilo njemu to onemogočeno, podpredsednik vlade Laval, če pa bi bil tudi ta na kak način oviran v tem poslu, pa novega vodjo določi ministrski svet z večino sedmih glasov. Obrambeni minister je tudi v tej vladi general Weygand.

Maršal Petain bo izvajal vso oblast v sodelovanju z ministri, ki so mu odgovorni. Do sestanka nove zbornice izvaja maršal Petain tudi zakonodajno oblast. Po sestavi zbornice bo imel maršal Petain ob resnih notranjih krizah tudi vso zakonodajno oblast. Senat in parlament ostaneta še nadalje, dokler ne pride na njihovo mesto zbornica, kakor določa nova ustava. Parlament in senat se sestaneta lahko edino na klic maršala Petaina.

Napovedi za preosnovno državo

Poglavar francoske države Petain je Francozom koj po prevzemu vse oblasti razglasil po radiu, kakšna pooblastila je prejel in kako

jih bo izkoristil za preosnovo države. Ureditev Francije bo decentralizirana. Država bo v bodoče razdeljena po starem zgodovinskem načelu, kakor je bila v dobi kraljestva. Obsegala bo 30 zgodovinskih pokrajin. Na čelu vsake bo guverner. Dosedanja razdelitev na 90 okrožij (departementov) bo odpravljena.

Osrednja francoska vlada bo štela 12 ministrstev, katerim bodo pomagali podtajniki. Uprava bo poenostavljena, da bodo državni uradniki lahko hitreje in uspešneje opravljali svojo službo.

Največjo pozornost bo Francija v bodoče posvetila družini, ki je edina varovala francosko izročilo od rodu do rodu ter ohranjevala tisto, kar je bilo najboljšje v francoskem narodu.

Sedež vlade in poglavarja države

Poglavar francoske države in vlada bosta za bodoče s privoljenjem nemške vlade stolovala v Versaillesu pri Parizu, ministrstva pa bodo v Parizu.

Izjava zunanjega ministra k preosnovi Francije

Francoski zunanji minister Baudoin je podal k državni preosnovi tole izjavo:

»Nova Francija bo imela več podobnosti z ameriškim političnim sistemom kakor s katerim drugim. Poglavar Francije bo hkrati predsednik države in predsednik vlade, kakor je predsednik Roosevelt. V Franciji ne bo ne fašističnega ne narodnosocialističnega pozdravljanja, ne črnih ne rjavih srajc. Vse namigavanje, da mislimo posnemati nemški ali italijanski red, je zlagano. Francija bo ohranila svobodne volitve, toda volilni red bo spremenjen v toliko, da bo vsak družinski poglavar imel en glas zase, en glas za ženo in en glas za vsakega otroka. Neoženjeni bodo imeli samo po en glas. Ta volilni red bo dal Franciji trdnejšo državljansko podlago. Petainova vlada ne misli pri izvajanju teh preosnov uporabljati sile. Vse se mora izvesti v popolni svobodi.«

*

Vatikan in Francija. Prenavljajoča se Francija želi zgraditi svoje življenje in svojo bodočnost na novih temeljih. Prejšnje temelje je položilo laži-svobodomiseltvo pod vodstvom framasonstva, katero ni pustilo francoske države iz svojih krempljev vseh 70 let, odkar obstoji tretja francoska republika. Sedanja francoska vlada hoče Francijo popolnoma osvoboditi pogubnega framasonskega vpliva, k čemur bi ji naj pomagala Sveta sto-

Kratke tedenske novice

Naš gradbeni minister dr. Miha Krek je obiskal Sofijo in se je udeležil zadnje nedelje slovesne otvoritve kongresa blagovnih kmetijskih zadrug. G. minister je bil po razgovorih z različnimi ministri sprejet v avdienci pri kralju Borisu.

Madžarska, Romunija, Bolgarija in Grčija pošiljajo v zadnjem času vojaštvo domov. V vojaški službi bodo te države obdržale le najpotrebnejše število obveznikov. To znači, da se je položaj na Balkanu umiril.

Angleški ministrski predsednik Churchill je napovedal v svojem nedeljskem govoru po radiu skorajšnji napad Nemčije na Anglijo in dolgo vojno do leta 1942.

Nemci gradijo na zahodni obali reke Sane na Poljskem nasproti bivši trdnjavi Przemysl Nemški Pšemisli.

Kitajski maršal Čangkajšek je izjavil, da je Japonska v triletni vojni s Kitajsko tako oslajljena, da so njene grožnje proti francoski Indokini, angleškemu Hongkongu in holandski Indiji prazne in imajo namen izsiljevanja.

Ameriška demokratska stranka je začela svoj kongres zadnje nedelje v Čikagu. Na kongresu sodeluje 1400 delegatov. Splošno prevladuje prepričanje, da bo Roosevelt soglasno izvoljen za predsedniškega kandidata.

Amerika bo podvojila svoje brodogradilne, letal bo imela 50.000, uvedla bo splošno vojno dolžnost in bo zvišala svojo armado na dva milijona mož.

Začetek napada na Anglijo bo napovedal najbrž kancler Hitler v posebnem govoru.

Češki armadni zbor se je srečno umaknil iz Bordeauxa v Franciji in je bil prepeljan v Anglijo. Med Čehi je zelo veliko letalcev.

Anglija razpolaga v Sredozemlju s 1250 letali in 120.000 vojniki. Armado tvorijo Angleži, Novozelandci in Indijci.

Romunski zunanji minister je ob prevzemu ministrstva poslal pozdravno brzojavko nemškemu zunanjemu ministru Ribbentropu, v kateri mu je zagotovil ozko sodelovanje z Nemčijo.

Poveljnik francoskega Džibutija, pristaniškega mesta za Addis Abebo, je odpovedal pokorščino maršalu Petainu in je izjavil, da se bo boril z Nemci in Italijani še naprej.

Holandska vlada je v sporazumu z okupacijsko nemško oblastjo odpustila vojaštvo na svoje domove.

V baltičkih državah so se zadnje dni vršile volitve v parlament. Zmagali so sovjetom prijazni politiki. V državah se bo režim, v kolikor se še ni, popolnoma spremenil v prilog Rusom.

Angleška mornarica je od začetka vojne do danes izgubila deset podmornic.

V zadnjih dneh so bili srđiti letalski boji nad Kanalom med angleškimi in nemškimi letali. Zbitih je bilo na obeh straneh veliko letal.

Angleži so v zadnjem tednu neprestano napadali z letali nemška pristanišča, tovarne letal, različne industrije in predelovalnice olj. Poročajo o velikanski škodi, ki so jo z bombardiranjem napravili Nemčiji.

Nemci tudi ne počivajo in vračajo Angležem miho za drago. Napadi so vsako noč.

metre razpetine, plahu-tajo tedaj namreč avtomatično dalje.

Sto let poročena. Bolgarska je dežela dolgega življenja, toda zakonca, ki živita skupaj že sto let, sta posebnost celo za to deželo. Veliko pozornost je zato pred kratkim vzbudila stoletnica poroke, ki sta jo slavila dva zakonca iz bližine obmorskega pristanišča Varne. Ta dan so proslavili z veliko veselico, stara človeka sta prejela nešteto častitk in daril. Mož šteje 127 let, žena je dve leti mlajša.

Imovit trobentač. Pred kratkim so v Njujorku prijeli nekega ruskega izseljenca, ki si je služil kruh z igranjem na trobento po ulicah. Prijeli so ga, ker se je hotel peljati z železnico brez vozne listka. Ko so

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Medtem ko je govoril Končnik navadno razburjeno in je pri tem rad mahal okoli sebe, je govorila ona počasi, z zvito preudarnostjo, kakor da vsako besedo tehta. Le obraz, ki ji je enkrat zardel, drugič obledel, je razodel, kaj se v njej godi.

Danes se je tudi Končnik krotil, očitno je bilo, da ga je nekaj potrljo; govoril je bolj previdno in bolj mirno kakor po navadi.

»Gospodična Lizka,« je dejal po kratkem molku, »menda uvidite, da v takih razmerah ne morete ostati več pri hiši.«

»Da,« je odgovorila kakor na preži. »Za tri, štiri mesece pojdem na dopust. Ko bo vse pri kraju, se zopet vrnem.«

»Kaj še! Vračali se ne boste.«

»Zakaj ne? Saj sem vam zvesto služila. Saj ste bili zadovoljni z menoj.«

»Z vašim delom že, z vašim vedenjem pa ne.«

»To je moja reč in ne briga nikogar.«

»Meni ni vseeno, če ženska, ki pri meni služi, nezakonskega otroka pričakuje. Ljudje tako reč vidijo in sodijo.«

12

»Kaj ljudje! Taki marnji se skadijo kakor megla. Kdo bo na ljudske marnje gledal!«

»Pa na svojo čast bom gledal. Ta mi je več kakor vse drugo.«

»Vaši časti bo bolj na škodo, če grem in če me ne bo več nazaj.«

»Kako to?«

»Ljudje bodo po svoje sklepali in bodo vas osumili.«

»Vraga, česa osumili?«

»To si vendar lahko mislite. Saj ste pametni. Hihi!«

»Saj boste morali povedati, kdo je oče.«

»Moralna ne. To še ni prav nič gotovo, če bom.«

»Vi ste vražja ženska.«

»Vi ste pa kar za v oltar, hihi.«

»Dosti je besed. Šli boste; rajši danes ko jutri. Za en mesec vam še plačam vnaprej. Pa nikar ne mislite, da se boste vrnili!«

Preudarjala je nekaj trenutkov, potem pa je dejala predržno:

»Dobro, naj bo po vašem. Poprej pa se bova še pomenila, kaj in koliko mi gre.«

»Svojo plačo dobite; več kaj vam ne gre.«

»Tega si nikar ne verjemite! Jaz sem zato prišla k hiši, ker so mi službo čez vse pretege prehvalili in mi dejali, da ne bo služba, ampak da me čaka kaj več.«

»Jaz vam kaj takega nisem dejal.«

lica (rimski papež). Da želi vlada najtesneje sodelovati z Vatikanom, se vidi iz tega, ker je papeški nuncij na Francoskem monsignor Valery poslal na prošnjo maršala Petaina in podpredsednika vlade Lavala načrt nove francoske ustave v Vatikan. Službeno vatikansko glasilo »Osservatore Romano« hvali in priznava napore in delo maršala Petaina, kar je dokaz za vzpostavitev novih odnošajev med Francijo in Vatikanom.

Novi blaženi. Nedavno je papež Pij XII. proglasil za blaženega častitega božjega služabnika kapucinskega brata Ignacija, ki je bil rojen leta 1701. v vasi Lakoni na otoku Sardiniji iz uboge kmečke rodbine, in sicer kot drugi izmed deveterice bratov in sester. Star 20 let je stopil v kapucinski red, v katerem je dolgo vrsto let z bisago čez ramo in s palico v roki hodil po vaseh in trgih, proseč miloščine za svoje samostanske brate. Umrl je dne 12. maja 1781. V nedeljo, 26. maja, je bila proglašena za blaženo častita služabnica božja — po rodu Italijanka, umrla leta 1855. — Marija pl. Rosa, ustanoviteljica družbe Služabnic usmiljenja, katere tudi v naši državi na več krajih uspešno delujejo v krščanski vzgoji ženske mladine. Kmalu se bo tudi začela razprava o prvem primeru kanonizacije mučenika iz državljanske vojne v Španiji, ki je bila končana leta 1939. V tej vojni in tudi v dobi, ko se je vojna pripravljala, je veliko število ljudi, zlasti duhovniki in redovniki, umrlo mučeniške smrti za Kristusa in katoliško Cerkev. Med njimi je zlasti zaslovelo ime barcelonskega škofa Manuela y Almandos, ki

so ga brezbožni komunisti umorili iz sovraštva do vere in Cerkve, preden so Francove čete zasedle Barcelono. Sedaj se bo začela razprava o tem, da se ta mučeniški škof proglasi za blaženega.

Brezbožniki niso zadovoljni. Znani vodja ruskih brezbožnikov Jaroslavsky je takole izpovedal program in cilj brezbožniške propagande: »Mi hočemo zažgati vse cerkve vsega sveta v enem samem splošnem požaru. Naše brezbožniško gibanje je postalo ogromna moč, ki uničuje vsakršno versko čutenje. To gibanje je eno izmed najmočnejših pomožnih sil v protiverskem socialnem boju, namenjenem razrušiti temelje starega sveta. Verniki vseh veroizpovedi naj se dobro zavedajo, da jih iz tega vesoljnega potopa ne bo rešil no-

ben Bog, noben svetnik in nobena molitev.« Brezbožniki so stavili velike nade v sedanji vojni požar, ki naj bi s svojim silnim plamenom uničil vse cerkve in zatrl vsako versko čutenje. Njihove nade pa se niso uresničile v taki meri, kakor so pričakovali. To se ni zgodilo niti v tistih pokrajinah, ki jih je zasedla zveza ruskih sovjetskih republik. Še manj pa v drugih zasadenih krajih. Prav nasprotno se je zgodilo. Sovjetski brezbožniki se namreč javno pritožujejo, da so zadnji dogodki povzročili slabe posledice za njihove organizacije. Tako so prenehala njihova društva v Belgiji, Nizozemski in Skandinaviji, ker je mnogo članov in voditeljev zaprtih. Zato zahtevajo pomoč in zaščito za svoje člane.

Monakovski posvet

V »Slov. gospodarju« smo poročali, da je povabil nemški kancler italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlin na razgovor o položaju, ki je nastal v Evropi po predaji Francije in pred napadom Nemčije na Anglijo. Po posvetih v Berlinu se je odpeljal Ciano na ogled bojišča na zapadu, kjer se je pomudil nekaj dni. Z ogleda bojnih poljan pa se ni vrnil v Berlin, ampak se je pripeljal dne 10. julija v Monakovo, kjer so ga sprejeli z velikimi vojaškimi častmi.

Po prihodu grofa Ciana sta prispela v Monakovo na poziv Hitlerja madžarski ministr-

ski predsednik grof Teleky in zunanji minister grof Czaky. Sestanek in razgovori so se vršili v domu vodje rajha Hitlerja. O teh posvetovanjih je bilo izdano običajno kratko poročilo, ki pravi, da je potekel sestanek v duhu prijateljstva.

Vsa neuradna poročila o monakovski konferenci se strinjajo v tem, da je šlo za nadaljnjo usodo Romunije, od katere zahteva Madžarska vrnitev Sedmograške, katera je bila Madžarom odvzeta po svetovni vojni in dana Romuniji, ki se je tedaj borila na strani Anglije, Francije ter Italije.

Znani preoceanjski letalec in polkovnik ameriške vojske Lindbergh

General Lazaro Cardenas, predsednik Mehike

Vladar francoske kolonije Indokine, ki diši raznim veselilam

Čehoslovak H. Šerbak v Ameriki je iznašel nezgorljiv papir

»Pa so mi drugi in najbrž v vašem imenu. Le zaradi tega, ker sem kaj več upala, sem prišla sem. Bila sem od jutra do noči na nogah in sem gledala na vas in vaše reči, kakor da so moje. Plače mi niste dali Bog ve kake. Bila bi lahko boljšo službo dobila, ko bi mi bilo le za službo.«

»Kaj torej hočete?« je vprašal.

»Dajte mi štiri tisoč goldinarjev na roko, potem se v miru lahko ločiva in ne bom vam v nadlego.«

»Ali ste znoreli?«

»Mislim, da sem pri bolj zdravi pameti kakor vi.«

»S kako pravico morete od mene zahtevati tak ogromen znesek? Nič več vam nisem dolžen kakor vašo plačo.«

»Taka, kakor odhajam od hiše, bom težko kje dobila kako za kaj službo; zaradi tega morate zame in za otroka, ki ga pričakujem, poskrbeti.«

»Salabolt, kaj me to briga! Jaz nisem kriv, da ste si sramoto nakopali. Jaz se vas še s prstom nisem dotaknil, čeprav ste se mi tolikokrat nastavljali. To vendar veste.«

»Jaz vem samo to, kar mi nese.«

»Naj vam tisti, ki je oče, plača štiri tisoč!«

»Oče bo tisti, ki ga bom jaz za očeta naznanila.«

»Dobro, pa pojdite k njemu in zahtevajte od njega denar!«

»To sem že pravkar storila.«

»Kaj, preklemska ženska, mene hočete obdolžiti, ki nikoli nisem imel kaj z vami?«

»Za svojo bodočnost bom skrbela.«

»Ha, počakajte me, vas bom izučil! Tožil vas bom, da ste mi hoteli denar izsiliti.«

»Kar tožite, če morete! Jaz nisem ne besede zinila, ki bi je ne mogla zagovarjati.«

Doslej se je še premagoval; zdaj pa je bruhnilo iz njega:

»Še danes — takoj zdaj se mi izgubite! Lažnivka goljufiva! Nesramnica počestna! Marš!«

Ženska je vsa zagorela od jeze, vendar se je krotila in ga je le rahlo usekala:

»Ko bi imela priče, bi vas zaradi razžaljenja tožila. Toda nikar ne mislite, da bom vse tiho požrla! Motite se, če to mislite. Me boste šele spoznali.«

V očeh ji je žarel ogenj maščevalnosti.

On je pobral štiri desetake iz listnice in vrgel bankovce pred njo:

»Na, to je vaša plača. Zdaj pa se izgubite!«

»Adijo, moj ljubi — na svidenje!« je rekla porogljivo in pomenljivo. Pobrala je denar, se zasukala in odstopicljala skozi vrata.

Ko je odšla, je planil Končnik po sobi gor in dol; po glavi so mu rojile motne misli. Ta lažniva, hudobna ženska je vsega kos. Spravila ga bo še ob najvišje, kar ima: ob čast. Ne, to se ji ne sme posrečiti; do kraja se

ga preiskali, so dognali, da predstavlja pravo »potujočo banko«. Našli so v njegovih žepih namreč 700 dolarjev v gotovini in 49.000 dolarjev v hranilnih knjižicah. Ko so ga vprašali, odkod ta denar, je samo pokazal na svojo trobento. Ameriški listi pravijo, da je ta beraški muzikant pač najbogatejši trobentač na svetu.

Šipe iz sladkorja. V filmskih predstavah se pogostoma pojavljajo prizori z razbitimi okenjskimi šipami. Često je potrebno, da plane junak skozi zaprto okno, da si reši svobodo. Če bi šlo za resnične šipe, bi bila stvar seveda huda. V prvih časih filma se je dogajalo, da se je ta ali oni igralec na ta način hudo ranil. Sedaj te nevarnosti ni več, kajti danes izdelujejo takšne ši-

Madžarske zahteve podpira Italija, Nemčija pa bi bila pripravljena pristati le na odstop obmejnega ozemlja ter prahota ali koridorja do ozemlja Sekelijev ob Karpatih.

Romunija, ki je izgubila po Rusiji že Besarabijo in Bukovino, se trudi na vse načine, da bi obdržala vsaj še nekaj od poveljne pridobitve. Njen zagovornik je Nemčija, kateri se skušajo Romuni približati v vsakem oziru. Romunija je dobila vlado po nemški želji, odpustila je angleške inženirje iz petrolejske industrije, preganjala bo judovstvo, uvedla bo splošno dolžnost dela za vse moške in ženske nad 16 letom, s čimer bo državi na razpolago nad štiri milijone delovnih moči. Romunija bo dalje tudi vključena v gospodarski sestav rajha. Da bi se še bolj prikupila Nemčiji, je izstopila iz Zveze narodov in dala aretirati nad 500 komunistov.

Vzporedno z Madžarsko hoče Bolgarija uveljaviti svoje zahteve po Dobrudži, katero ima Romunija v svojih rokah kot poveljno nagrado. Bolgari skušajo doseči svoj cilj s pomočjo sovjetske Rusije, ki drži zbrane močne divi-

zije ob madžarski meji in lahko vsak čas pritisne na Madžarsko z zahtevo po odstopu Podkarpatske Rusije, ki jo je zasedla Madžarska po zlomu Češkoslovaške.

Glede spora med Romunijo in Madžarsko so bili v Monakovem sprejeti sklepi, ki pa ne bodo takoj izvedeni, ker so potrebna poprejša pogajanja z Romunijo. Nemčija in Italija sta obrazložili v Monakovem Madžarski, da ne bi nikakor koristilo ne Nemcem in ne Italijanom, ako bi se madžarsko-romunski spor reševal z orožjem. Italiji in Nemčiji sta v sedanjem položaju enako potrebni Madžarska in Romunija. Radi te nujne potrebe se mora najti način prijateljskega sožitja. Madžarskima državnikoma je bilo v Monakovem nasvetovano, naj pristaneta na trenutni položaj, ki bi lahko postal usodepolen, ako bi se spoprijeli obe sosedji z orožjem.

S sigurnostjo lahko pričakujemo, da se bodo začela v kratkem pogajanja med Budimpešto in Bukarešto. Ako bi pa ta pogajanja ne dovedla do uspeha, bosta nastopili Nemčija in Italija kot razsodnik.

jo plemenito dušo. — Dva dni pozneje so zopet zapeli zvonovi. Umrl je njegov najboljši sosed Jakob Blagovič. V življenju sta bila velika prijatelja in tudi na poslednjem domovanju sta blizu skupaj. Bila sta plemenita človeka, kakršnih danes, žal, primanjkuje. Ljubila sta slovensko zemljo, ki ju danes pokriva. Bog jima bodi večni plačnik!

Umrl boter nad sto otrokom. Na veselem griču v Malem Okiču pri Sv. Barbari v Halozah je umrl daleč okrog poznani možak Belšak Jurij, bivši kmet, rojen 16. aprila 1848. Bil je ugleden mož, saj je bil 45 let nepretrgoma občinski odbornik in od leta 1907. cerkveni ključar podružnice sv. Elizabete ter upravitelj treh cerkvenih goric. Rajni Jurij je bil tudi soustanovitelj posojilnice pri Sv. Barbari v Halozah. Bil je boter nad stro otrokom. Popotniki, reveži in berači so dobili hrano in prenočišče, potrebnega ni pustil brez okrepčila mimo svoje hiše. Kakor je bil sam krščanskega mišljenja in delovanja, tako je vzgojil tudi svojo družino. Večkrat je bil spreviden. Kakršno je bilo njegovo življenje, takšna je bila tudi njegova smrt: mirna in lahka. Kot dober, izkušen gospodar je tudi vse svoje otroke spravil do kruha, najmlajšemu Lojzku pa je izročil domačijo, da vodi robinski ugled in ime z očetovimi lastnostmi in čednostmi naprej. Usoda pa ni prizanašala pokojnemu. Pred 28 leti je postal vdovec. Na bojišču sta mu padla dva sina, eden pa se doma ponesrečil pri streljanju z možnarjem. Lepega pogreba iz Okiča do pokopališča se je udeležilo mnogo ljudi. Hčerka Barika, ki je v daljnem Mostarju v Hercegovini kot usmiljenka z imenom s. Evarista, ni mogla priti na pogreb. G. župnik je v dveh govorih omenil rajnikovo vernost in vnetost, saj je prvi prišel v nedeljo zjutraj k cerkvi. Naročnik »Slov. gospodarja« je bil od začetka. Nosili so ga cerkveni ključarji. Vsem žalujočim naše sožalje, rajnemu pa večni mir in pokoj!

Umrla po hudem trpljenju. V celjski bolnišnici je umrla 5. julija Videc Julijana, vdova iz Malebreze pri Sv. Rupertu nad Laškim, p. d. Boštjanova mati. Hudo preskušana mati in vdova je po rani smrti svojega moža, ki je umrl v začetku svetovne vojne, živela na stare dni v velikem trpljenju in boleznih v hišici svojega sina Antona. S svojo po kapi ohromelo nadložno hčerko Franciško je iskala olajšave v celjski bolnišnici; ko se je 5. julija hotela vrniti v Sv. Rupert na svoj dom, jo je nenadoma obiskala smrt in jo rešila nadaljnega trpljenja. Dobra, trdo preskušana mati, počiva v miru!

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Naš odločen mož umrl pri Sv. Martinu pri Vurbergu. V Gospodu je umrl v 66. letu starosti najodličnejši naš faran Ivan Klemenčič, veleposestnik, bivši župan, farni oče ubogih, sloviti sadjar in vinogradnik, zaveden Slovenec, zvest pristaša bivše SLS in sedanje JRZ, neomajan katoličan ter znan javni delavec. Pogreb blagega pokojnika je bil 11. julija na domače pokopališče. Udeležba iz domače in sosednjih župnij je bila naravnost velikanska. Posebno moških je bilo veliko število. Pogrebne svečanosti je vodil stolni župnik, dekan in kanonik g. Umek ob asistenci šestih gg. duhovnikov. Mašo za dušnico je služil rajnikov osebni prijatelj domači g. župnik Lajšič. Krsto je krasilo nad 20 lepih vencev. Zadnjo čast so izkazali blagopokojnemu domači gasilci, katerih častni član je bil in velik podpornik. Sloves so počastili tudi domači pevci. Iz Maribora in Ptuja je prišlo na pogreb lepo število odličnikov. Ob grobu so se poslovili od očeta Klemenčiča: stolnik župnik Umek, domači župnik Lajšič, trgovec Kostajnshek, načelnik okrajnega cestnega odbora Žebot, v imenu sorodnikov dr. Toplak in brat nadučitelj Klemenčič, ki je prečital ganljivo pismo viničarjev in delavcev, ki so se umrlemu gospodarju-očetu zahvaljevali za njegove številne dobrote, ki jim jih je izkazal. Blagi pokojnik, zaveden Slovenec in veren katoličan ter dobričina, naj Ti bo Bog bogat plačnik za Tvoja dobra dela za narod!

Smrt vzorne matere in žene pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Pri nas smo pokopali vzorno ženo in mater Pen Nežiko, staro komaj 46 let, sestro mariborskega g. župnika p. Valerijana Landergotta in p. Emerika Landergotta, gvar-

dijana v Nazarjih. Kako zelo je bila pokojna priljubljena, je pokazal veličasten pogreb, kakor jih je malo pri Sv. Trojici. Bila je tudi dobra članica cerkvenih organizacij, kakor III. reda in ženske Marijine družbe; bila je izredno gostoljubna in sploh jo je krasilo mnogo lepih čednosti. Za njo žaluje neutulajljiv mož in trije nedorasi otroci; žaluje vsa župnija in vsi, ker nam je bila vsem kakor dobra mati. Naj počiva v Bogu, preostale pa naj tolaži večni Stvarnik!

Umrl je mož, kakršnih je malo pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Pretekli mesec so žalostno zapeli zvonovi in oznanili, da Andreja Krajnca v Lahoncih ni več. Umrl je mož, kakršnih je danes malo. V njegovo hišo je nad 30 let zahajal »Slov. gospodar«. Bil je zaveden katoliški mož, ki je vedno in povsod znal neustrašeno pokazati svoje katoliško prepričanje in zavednost. Umrl je v starosti 66 let. Ni bilo v okolici človeka, kateremu ne bi v silil pomagati. V noči 17. junija ob 11 je potolažen po zastopnikih Njega, ki življenje daje in ga ima edini pravico jemati, izdihnil svo-

Nostradamus je že davno napovedal to vojno

Zanimive prerokbe, ki se presenetljivo točno izpolnjujejo

Leta 1555. je izšla v Franciji zanimiva knjiga, ki jo je spisal znani francoski učenjak in zdravnik Mihael Nostradamus (1503—1566). V tej knjigi je Nostradamus v verzih opisal usodo evropskih držav in sveta za 23 stoletij naprej. Že za časa njegovega življenja so vzbudile prerokbe silno pozornost, saj je napovedal med drugim tudi nesrečno smrt kralja Henrika II., ki je bil ubit na turnirju. Tudi poznejša zgodovina je pokazala, da je Nostradamus presenetljivo točno napovedal vse velike izpremembe, ki so se v Evropi v zadnjih

dile prerokbe silno pozornost, saj je napovedal med drugim tudi nesrečno smrt kralja Henrika II., ki je bil ubit na turnirju. Tudi poznejša zgodovina je pokazala, da je Nostradamus presenetljivo točno napovedal vse velike izpremembe, ki so se v Evropi v zadnjih

pe za filmske posnetke iz — sladkorja. Šipe iz sladkorja so steklenim šipam zelo podobne.

Električni prst. Neki ameriški profesor je nedavno napravil zanimiv izum, ki naj slepcem omogoči čitanje navadnih časopisov. Gre za »električni prst«, ki se ne prst natakne in 20-krat ojači globelice in višine, ki jih tisk napravi v papir. Slepcu je na ta način mogoče otipavati navadni tisk tako kakor posebno pisavo, ki jo imajo slepci.

Operacija 500 letne lipo. Na pokopališču poleg prastare avstrijske samostanske cerkve Milendense imajo 500 letno lipo, ki je popolnoma votla. Sedaj so to lipo po nasvetu »drevesnega doktorja« dr. Hogana z Dunaja ohranili. Izsušeni les so odstranili in no-

bo branil, za svojo čast bo dal vse, naj stane, kar hoče. Še jutri pojde v mesto k doktorju Hudniku. Saj ta mu je to žensko pripravil, naj ga zdaj tudi varuje pred njenimi spletkami...

Čez nekaj časa se je Končnik usedel spet za mizo, jel je po predalih brskati in pregledovati papirje. Tedaj se je nameril na obdrgnjeno fotografijo. Bila je slika njegove žene: v vsej dekliski lepoti se mu je nasmehnila. Z vročim pogledom je zastrmel v njo, potem jo je spustil na mizo, obraz se mu je spačil, iz prs se mu je izvil bolesten vzdih.

Odkar mu je Tilka odšla, je Končnik preživel hude čase. Že deveti mesec se je bližal kraju in zaman je upal, da se bo vrnila. Sprva si je domišljjal, da je Tilka vse preveč zaljubljena vanj, da bi mogla dolgo biti brez njega. Misli je, da se bo kmalu skesala in se bo ponižno vrnila. Ko pa so minili trije tedni, ko je minul mesec in se Tilka ni oglasila, se je zamislil in na dnu srca je začutil skoraž že nekakšno kesanje zaradi svoje mogočnosti in trmoglavosti. Kadar koli je odprl omaro, kjer je bila Tilkina obleka, ga je pri srcu zabodlo. Še bolj ga je bolelo, kadar je gledal otroka; Katra je sicer zvesto skrbela zanj, ali očitno je bilo, da jima manjka mama. Večkrat sta spraševala, kje je mamica in če jima bo kaj lepega prinesla. Tedaj jima je oče zmeraj kupil igrač in vsakokrat novih igrač, tako da otroka nista utegnili dalje misliti. Bil je tudi mnogo zraven nju, pestoval ju

je in se igral z njima in jima je izpolnil vsako željo. Saj ni imel nikogar več, ki bi mu mogel posvetiti svojo ljubezen, kakor nju. Tončka je jemal k sebi v spalnico. Deček se je večkrat v spanju zajokal in začel klicati mamo. Tedaj je očeta vsakokrat obšlo bridko sočutje; vzjel je otroka v naročje, mu prijazno prigovarjal in ga na rokah zibal, dokler ni spet zaspal.

In čim dalje ni bilo glasu o ženi, tem bolj nemiren je postal. Kje neki je? Ali se ji je kaj zgodilo? Ali še živi? Ali ne bi bilo prav, ko bi jo šel iskat? Ne, nikoli — to bi mu bilo pod častjo. Sama se mora vrniti. Če se vrne, morda ji bo odpustil...

Konec septembra mu je Katra povedala, da je bila Tilka več tednov v bolnišnici in da je zdaj pri Mariji Pomagaj na Kranjskem, da pride spet malo k sebi. Tedaj so ga obšle hude skrbi. Ali bo ozdravela? Peljal bi se k njej ali vsaj denarja bi ji poslal. Saj tisto malo, kar ga je vzela s seboj, je morala že zdavnaj porabiti... Morda je očetu pisala in ji je ta poslal denar? Da, gotovo. Zakaj ni pisala njemu, svojemu možu? Seveda, ker je preponosna. Pa ima on tudi svoj ponos. Saj bi ji poslal, ko bi se ne bal, da mu utegne denar vrniti in ga pred vsem svetom osramotiti...

Ko je čez nekaj časa izvedel, da ji je tako dobro, da se ni več bati zanjo, mu je spet odleglo in jel se je vdajati novim domišljijam. Sklepal je, da se mora Tilki zelo tožiti po domu, ko pošilja Katri po ovinkih pošte, in da

400 letih izvršile. Med drugim je zelo podrobno opisal francosko revolucijo, slavo in padeč Napoleona, izpremembe v drugih evropskih državah, zlasti atentate na vladarje. V sedanjih dobi so njegova prerokovanja vzbudila spet silno zanimanje, ker se čudovito izpolnjujejo vsi dogodki, katere je jasnovidec pred 400 leti napovedal. Nostradamus je napovedal izbruh in potek pretekle svetovne vojne — med drugim tudi sarajevski atentat, polom osrednjih velesil, ustanovitev Društva narodov ter njegov razid, atentat na našega kralja Aleksandra v Marseillu, nastop evropskih diktatorjev Mussolinija in Hitlerja, boljševisko revolucijo v Rusiji, nastop ljudske fronte v Španiji, špan-

sko revolucijo, pričetek sedanje vojne z zasedbo Češkoslovaške, poraz Poljske in Francije v tej vojni, napad na Anglijo, vstop Italije v vojno, povrhu pa tudi uporabo najnovejših bojnih sredstev in orožij: letal, tankov, podmornic, strupenih plinov in padalcev. Nostradamusova prerokovanja, ki se v originalu hranijo v vatikanski knjižnici, so bila že zdavnaj prevedena v vse evropske jezike. Bavili so se z njimi številni učenjaki, ki so izdali posebne razlage. Mnogi so jim oporekali verjetnost, toda zgodovina, predvsem pa dogodki sedanje vojne, dajejo Nostradamusu prav. — Silno so zanimive njegove napovedi o bodoči usodi Evrope po sedanjih vojni.

prav strumno izvajale posamezne točke. Posebno lepo je bilo opazovati njih samaritanska dela. Sedaj imamo v Prekmurju že več ženskih odsekov, ki bodo posamezne gasilske čete izpopolnili ter bodo v primeru potrebe prav zadovoljivo lahko nadomestovali moške moči.

Črensovel. Preteklo nedeljo je Vsemogočnemu daroval prvo nekravno daritev g. Ivan Kolenko. Slovesnosti se je udeležilo mnogo vernikov iz vseh delov širnega Prekmurja. Bog blagoslovi novomašnikovo delo v obširnem vinogradu Gospodovem! — Prve dni prihodnjega meseca bo naše Prosvetno društvo na sejmišču, ki je že temu primerno urejeno, postavilo spomenik v svetovni vojni padlim vojakom. Kip je delo akademskega slikarja Tineta Kosa iz Ljubljane ter predstavlja steber, v katerega bodo vklesana imena vojnih žrtev, ter kip z angelom, ki drži v naročju mrtvega vojaka. Kip bo stal okrog 18.000 dinarjev.

Dopisi

Dravska dolina

Sv. Marija v Puščavi. Romarska shoda na god sv. Ane, 26. julija, in v nedeljo po sv. Ani, dne 28. julija, bomo praznovali pri Sv. Mariji v Puščavi s sledečim sporedom za oba dneva: od 5 do opoldne bo priložnost za sv. spoved. Spovedovalo bo več spovednikov. Ob 6 tiha sv. maša, ob 7 bo po prihodu vlakov pridiga, nato peta sv. maša; od 8 do 10 bo v kapeli sv. Ane na hribčku več sv. maš, ob 10 bo pridiga, nato peta sv. maša. V nedeljo, 28. julija, bo pred sv. mašo ob 10 še procesija s presv. Rešnjim Telesom. — Cerkveno predstojništvo.

Slovenske gorice

Marija Snežna. Huda toča, ki je oklestila velik del naše občine, posebno del Velke, Gradišče in Ploderšnico, je napravila ogromno škodo. Zrnja sploh ne bomo imeli. Ostalo je samo nekaj malega krompirja in koruze. Vinogradi in sadno drevje je čisto žbito. Več let ne bo sadu. Težko bo naše življenje! Ali vse bomo še potrpeali, samo da nam ohranijo pametni naši državniki ljubi mir! Hvaležni smo banski upravi in okrajnemu cestnemu odboru, da nam pomaga graditi potrebno cesto od cerkve proti Sv. Juriju.

Mislinska dolina

Podgorje. Letos smo v Podgorju obhajali praznik sv. Urha, farnega patrona, posebno slovesno. Ker je bil domači organist poklican na orožne vaje in drugega iz sosednje fare v nedeljo ne bi mogli dobiti, smo obhajali slovesnost lepe nedelje v četrtek, na god farnega patrona; ljudje so rekli, da smo obhajali »lepi četrtek«. Pa še drugo slovesnost smo obhajali ta dan: tukajšnji g. župnik Šimon Kotnik je namreč obhajal 25 letnico mašništva in 10 letnico župnikovanja v podgorski župniji. Na vse zgodaj na dan sv. Urha so že pritrkavali, zvonovi so vabili farane na slovesnost. Procesijo z Najsvetejšim je vodil g. nadžupnik Somrek ob asistenci šestih gospodov, pridigal je pa g. Štefancioza, provizor v Šmiklavžu.

ne bo več dolgo vzdržala na tujem. Ker se mu to pričakovanje ni izpolnilo, se je zagrizel v novo jezo proti ženi, češ da se ji še toliko ne zdi vreden, da bi mu poslala glas o sebi...

Zakaj je ne more pozabiti? Ali je tak slabič, da se bo vdal ženskim čustvom? Ne! Mož hoče biti, vsako misel na to trmasto žensko si hoče iz glave izbiti...

Ali čim bolj se je silil, tem bolj je živela Tilkina podoba v njegovih mislih in sanjah. Večkrat je segel celo po njeni sliki in jo je dolgo gledal. Potem ga je zopet zbudil njegov ponos, kar raztrgal bi bil fotografijo; ali raztrgal je ni...

Poleg teh notranjih bojev, ki so izvirali iz hrepenenja po ženi, hrepenenja, ki si ga ni hotel priznati, ki pa se mu je zaman upiral, so Jurija tlačile in tiščale še druge težave. Stari posli, ki so bili nekateri že dolga leta pri hiši, so vsi hkrati odpovedali in šli od hiše. Iz Šentanela in bližnje okolice je le še redko kdo prišel v njegovo gostilno. Na videz se Končnik za to ni zmenil, v resnici pa ga je strašno peklo, da so mu domačini obrnili hrbet. Vračal jim je, kjer je mogel, nagajal sosedom, se zapletal v tožbe, ki pa jih je po večini vse izgubil. S tem se je množila in večala njegova lastna zagrenjenost, množilo in večalo pa tudi sovraštvo v soseski. Advokat Hudnik mu je priskrbel same tuje posle in Končnik je dejal, da domačih noče, češ da niso kaj prida. Za gospodinjino si je že sredi junija najel Lizko Škerjanec, ki mu

V krasni pridigi je orisal tudi duhovniško življenje, značaj in delovanje našega slavljenca, g. Mihelič, kaplan iz Šmartna, pa, ki je vodil pevski zbor, je siljano zapel krasno pesem »Slavospev ob 25 letnici mašništva«. Kakor so lepe besede g. pridigarja segle vsem do srca, tako se je tudi ob tej pesmi orosilo marsikatero oko, vzklopela je iz src faranov še bolj pobožna molitev za dragega nam srebrnomašnika, da bi ga Bog ohranil še mnogo let med nami, srečnega, zdravega in vedno tako vedrega!

Slovenska Krajina

Sobota. Z odlokom finančnega ministra je iz finančnega ministrstva v Beogradu premeščen k naši katastrski upravi g. Albin Pinter. — Bivši pisarniški oficial na našem okrajnem sodišču Štefan Friderich, ki je poneveril veliko vsoto pupilnega denarja, je odpuščen iz državne službe.

Cankova. V nedeljo, 7. julija, je v cerkvi sv. Jožefa daroval novo sv. mašo naš domačin g. Anton Žilavec. To je bila letos prva novo maša v Prekmurju in tej bo sledila cela vrsta drugih, ker je letošnje leto dalo precejšnje število delavcev v vinograd Gospodov.

Kupšinci. Pred nedavnim se je vrnil večni popotnik g. Vladislav Kondor z daljšega popotovanja po svetu. Imenovani je prepotoval že skoraj pol sveta ter se je naučil že deset jezikov. Po poklicu je karikatunist in je narisal že mnogo uglednih političnih in športnih osebnosti. V Sofiji je priredil razstavo svojih slik, ki jih je nastikal na popotovanju po širnem svetu. O razstavah si pisali bolgarski časopisi obširne članke in se zelo pohvalno izrazili o njegovem delu. V tej zvezi so pisali tudi o tesnih vezeh med obema bratskima državama. G. Kondor je naš rojak, vendar pa že tako dolgo ni bil v domačem kraju, da je materin jezik že skoraj čisto pozabil. Po krajšem oddihu se bo vrnil nazaj v širni svet.

Krog. Prejšnjo nedeljo so bile pri nas velike okrožne gasilske vaje, katerih se je udeležilo lepo število ljudi. Posebno pozornost je vzbujal nastop ženskega odseka, ki šteje 24 članic, katere so

jo je Hudnik prav posebno priporočil. Ta z vsemi žavbami namazana ženska se je kmalu usidrala v hiši. Juriju se je znala prikupiti, dajala mu je vse prav in ga je v njegovih preprih z domačini še podpirala. Ker ji je delo šlo od rok, tudi otrokoma je bila prijazna, marsikakega tujega gosta je tudi privabila, gospodarju je znala ustreči, je Jurij sčasoma res mislil, da bi brez nje ne moglo biti. Njenega lahkomišelnega vedenja ni opazil ali pa se je namenoma tako naredil. Da ima z advokatom Hudnikom svoje skrivnosti in da se rada smolita eden okoli drugega, tega še videl ni. Včasih se je še njemu, Juriju, hotela bolj približati, kakor je bilo prav, pa jo je ta vsakokrat osorno zavrnil in ji prepovedal vsako nedostojno nežnost. Ali ženska je bila prebrisana in se ni dala kar tako zavrniti, za vsako ceno se je hotela tako usidrati, da bi je ne bilo mogoče več iz hiše spraviti.

Proti koncu leta so jeli šentanelci to in ono o Končnikovi gospodinji govoriti. Na njej so bile videti spremembe, ki jih večje oko ni moglo prezreti. Le Končnik ni videl ničesar, ker je bil bolj malo doma in je imel dovolj drugih skrbi. Dalj časa namreč se je že ukvarjal z mislijo, da bi domačijo v Šentanelu prodal in si zunaj v Podklancu kupil večjo kmetijo. Pogajanja so že precej dozorela, imel je že kupca in tudi z cenami so bili že skup. S šentanelci je malo kaj govoril, za marnje pa tudi ni zvedel, ker se je vsak bal, češ Končnik vsakega kar toži.

(Dalje sledi)

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Občnega zbora Vinarske zadruge, ki ima svoje prostore v Ptujju, se je udeležilo kljub slabemu vremenu lepo število združnikov. Po sklepu skupščine je poslovodja tolmačil združnikom rabo raznih strojev. Zlasti smo vsi občudovali nov velikanski hrastov vinski sod, ki je največji v Jugoslaviji, saj drži 120 polovnjakov. Je kakor ogromna pošast. Izdelala ga je Sodarška zadruga v Tacnu pri Ljubljani, kamor so ga hodili ljubljancani občudovati. Ta zadruga dobavlja tudi drugo posodo naši Vinarski zadrugi, ki je za enkrat s posodo dovolj preskrbljena, kar predstavlja tudi lepo vrednost.

Sv. Andraž v Halozah. Po vinogradih se je kljub skrbnemu škropljenju pojavila peronospora, ki nam hoče redek sad žlahtne trte popolnoma uničiti. Tudi živinsko krmo smo letos zelo težko spravili, ker vsak dan dežuje. — Naši možje so vsi s trebuchom za kruhom. Odšli so mlatit v hrvatsko Podravje, da si zaslužijo nekaj žita, s katerim bodo preživel v prihodnji zimi sebe in svojo družino. Zares težko je življenje haloškega prebivalstva, ki nima doma toliko zaslužka in tudi ne pridela toliko, da bi dostojno preživel sebe in svojo družino.

Savinjska dolina

Grize. Dne 21. julija se obhaja v Marija lurski cerkvi v Grižah lepa nedelja. Z griča, na katerem se nahaja cerkev, je lep razgled po Savinjski dolini. Izletniki in romarji prijazno vabljeni!

Spodnji kraji

Sv. Vid pri Planini. Novo sv. mašo bo daroval v farni cerkvi sv. Vida naš domačin Luskar Jože v nedeljo, 21. julija. G. novomašnik se je ves čas svojega študija bragal ne samo za igre pri Prosvetnem društvu, marveč je poprijel tudi za delo, kjer je bilo treba. Vabimo ne samo domačine, marveč tudi sosedo v nedeljo v naš Sv. Vid, da v teh žalostnih časih z nami vsaj nekaj duhovnega veselja užijete! — Naše Prosvetno društvo ima v načrtu preureditev društvenega doma. Naročili smo že opeko za kritje. Sedaj nabiramo les. Vsi

tranjost votlega drevesa plombirali s pločevino. Na podoben način so rešili pred zobom časa že mnogo zgodovinsko all rastlinsko dragocenih dreves.

Ubijanje s strahom.

Rečeno, da se je nekdo »do smrti prestrašil«, uporabljamo brez posebnih misli. Čeprav se tu in tam dogodi, da nekdo iz strahu res umre, je treba vendar že mnogo tega. Toda za tigra je strah pripomoček, da pride do plena. Opazovali so, da se opice v krošnjah dreves zavoljo tigrovega tuljenja pogostoma tako prestrašijo, da izgube razsodnost in ravnotežje ter padejo na tla, kjer postanejo tigru lahek plen. V tigrovem glasu mora biti nekaj posebnega, da na opice tako učinkuje.

*

dobri farani radi žrtvujejo za društveni dom po svojih močeh. So pa tudi nekateri, ki nam namesto prispevka postrežejo z neko jezikovo brozgo. Mi pa gremo naprej!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Po velikem trudu in mnogih težavah smo dobili leta 1931. cesto preko Zabrega—Sečja vas v kalobški občini kot zvezo s Sv. Jurijem ob juž. žel. Ker pa te ceste nihče ne oskrbuje, je sedaj v tako nepopisno žalostnem stanju, da je promet po njej postal nemogoč. Voda je cesto na več mestih naravnost izkopal,

tako da tlak leži razmetan po globokih lužah, ki so napravljene na progi ceste. Noben, ne lahek ne težek voz, ne more več preko globokih kotanj; samo vojaški tanki ki menda še zlezli preko teh ovir. Občina Kalobje, po katere ozemlju je ta cesta izpeljana, se brani dosledno vsakega tudi najmanjšega popravila; lesne tvrdke iz Sv. Jurija, ki so s težkimi vozovi največ uničile cesto, se ne zmenijo za razdejanje; občina Sv. Lenart nad Laškim, ki je predvsem interesirana na cesti, pa je daleč. Možeje iz Sv. Ruperta, ki morate voziti po tej cesti, zganite se! Ceste ne padajo iz neba, kakor dež; treba je kaj storiti!

Dve za vsakega gospodarja poučni knjigi

sta izšli v zadnjem času. Prvo je izdala Kmetijska zbornica, drugo pa Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, dobe se pa v vseh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Hlevski gnoj in gnojnica

je naslov prve knjige. Napisal jo je inž. Jože Suhadolc. Knjiga je opremljena s 35 slikami in risbami ter obsega 62 strani. Prodajna cena knjigi je 8 din. V prvem delu knjige je pisec opisal sestavo, spremembe, razne načine spravljavanja (konzerviranja) gnoja in gnojnice, njih uporabo in vrednost. V drugem delu so opisana gnojlišča in gnojnične jame z ozirom na gradnjo in stroške, v tretjem delu se pa pisec bavi z gnojničnimi črpalkami in gnojničnimi vodi. Knjigo zaključujejo kratka navodila za pravilno ravnanje s hlevskim gnojem in gnojnico.

Ker je za umno in smotrno gospodarjenje brez dvoma najvažnejši dober hlevski gnoj in pa gnojnica, ki še danes pri večini posestnikov gre v izgubo, smo Kmetijski zbornici in piscu knjige lahko hvaležni za to delo, ki nam v kolikor toliko lahki obliki in na lahko umljiv način pove to, kar je potrebno vedeti vsakemu kmetu o hlevskem gnoju in gnojnici. S tem je tudi izpopolnjena vrzel v slovenski kmetijski literaturi, kajti na slovenskem jeziku dozdaj še nismo imeli knjige, ki bi se nanašala na hlevski gnoj in gnojnico kot najvažnejša stebra vsake kmetije. Radi tega vsakemu kmetu knjigo toplo priporočamo.

Kmečka trgovina

Ko bi mogel vsaj dva polovnjaka vina prodati!

(Pretresljiv klic haloških vinogradnikov)

Vinogradništvo, že naših očetov in dedov glavna panoga gospodarstva in glavni vir dohodkov, je danes v težkočah, kakor še nikoli. Vina imamo še dosti na prodaj, pa kupca od nikoder ni. In vse to je radi te nesrečne trošarine na vino. Ali ni greh, da je na vino uvedena trošarina, in sicer 2 din od litra, dočim banatski veleposestnik od svoje ogromne količine žita in pa savinjski hmeljar od svojega dragega hmelja ne plačujeta nobenega davka! Človek bi iz kože skočil, ko ima v kleti več polovnjakov vina na prodaj — pa tudi žganja — pa ga ne more prodati. Gospodar hodi strgan okoli, otroci ne morejo v cerkev, ker nimajo obleke in tudi gospodar kmalu ne bo več mogel, ko bo strgal še edino praznično obleko, ki jo še ima. Zraven vsega tega pa družine stradajo, da se Bog usmili. Treba bo plačati zavarovalnino, prvi del davka, kje so pa ostali dolgovi, živež, žveplo, galica itd.? Prizad, ki ima v zakupu prodajo našega vina, pa prodaja samo za dvolastnike, posestnike-tujce, dočim smo mu mi ubogi Haložani predlanski sneg. Prej se je nekaj govorilo, da bo Prizad kupil vino tudi pri nas, sedaj je pa izpadlo tako, da se izvoza vin v Nemčijo poslužujejo samo dvolastniki, mi reveži pa ne. Kakšno je naše razočaranje, si lahko mislite. Star sem 60 let pa moram delati vsa teška dela od ranega jutra do poznega večera, in to kljub boleznim, ker si radi siromaštva ne morem privoščiti zdravniške pomoči. Ko bi mogel prodati vsaj dva polovnjaka vina, da bi bil vsaj za nekaj časa rešen največjih neprijetnosti! Š. H., Ž.

Cena pšenice in koruze predpisana

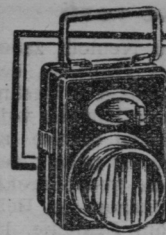
Z uredbo z dne 4. julija je vlada spremenila dosedanje cene pšenice in koruze. S tem v zvezi

Zdravilne rastline

je naslov druge v uvodu omenjene knjige. V njej je pisec prof. Franc Mihelčič opisal vse, kar se nanaša na zdravilne rastline, o njih nabiranju, gojenju in uporabi. Knjiga je tiskarsko odlično opremljena in vsebuje 250 strani. Knjigi je priložen atlas zdravilnih rastlin na 26 tabelah s 86 slikami v barvotisku, ki predstavljajo najpomembnejše, v knjigi opisane zdravilne rastline. Cena vezani knjigi je 85 din, v platno vezani pa 95 din.

Naši kraji so na zdravilnih rožah zelo bogati. Nabiranje in prodaja zdravilnih rastlin bo nudila ubožnim krajem mnogo koristi, poleg tega pa danes v mnogih državah spet prihajajo do polne veljave zdravilne rože, ki pomagajo bolnemu do zdravlja, zdravega pa krepe in utrjujejo. V ta dva namena je knjiga tudi prirejena. Knjiga je razdeljena na tri dele. V prvem delu so navodila za smotrno nabiranje, sušenje, gojenje in prodajo; v drugem delu so opisane rastline, ki pridejo kot zdravilo v pošteve, čas cvetenja in nabiranja. Tretji del vsebuje obširna navodila in recepte za uporabo, in to na podlagi zdravniških izkušenj.

Knjiga »Zdravilne rastline« ne pride prav samo nabiralcem zdravilnih rastlin, ampak vsaki hiši, kajti ona prinaša navodila za nabiranje zelišč za domačo lekarno, opisuje zdravljenje bolezni, ki nas vedno obiskujejo, pove pa tudi, kdaj se je treba obrniti na zdravnika, da bi morda kdo pri hudih obolenjih ne pokvaril z lastnim zdravljenjem še tega, kar bi morda zdravnik še rešil. Radi tega bo služila knjiga kot zelo praktičen priročnik vsaki gospodinjici.

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

72—92 din, za hrastova 70—82 din, za brestova 66 din, za okrogla bukova drva pa 52—62 din kubični meter. Tem osnovnim cenam se smejo dodati železniški stroški, stroški užitnine, stroški tovornega lista in tehtanje (4 din vagon), stroški dovoza in razkladanje (40 din vagon) ter 6 do 10% zaslužek trgovca.

Slično uredbo o cenah in prodaji drv, kakor jo je izdal ban banovine Hrvatske za banovino Hrvatsko, bo v kratkem izdalo ministrstvo za trgovino in industrijo za ostali del države.

Kontrola gornjih cen bo pa mogoča le pri trgovcih z drvni, kateri imajo na skladišču ali prodaji najmanj 500 kubičnih metrov drv. Radi tega bo posebno v Sloveniji, kjer drva prodajajo manjši posestniki, uvedba najvišje cene brezpredmetna. Vidimo torej, da se z uredbo samo vprašanje oskrbe s kurivom še ne bo dalo rešiti. Kakor vse kaže, bodo v primeru hude zime ljudje zelo pogrešali kurivo. Vzrok je v tem, ker v letošnjem letu ni bilo skoraj nikjer na razpolago delavcev za napravo drv, poleg tega je pa tudi ostali les dražji in se posestniki gozdov le redko kje odločijo, da bi posekali gozdove za drva. Le nekateri redki veleposestniki s svojim stalnimi drvarji delajo drva, ker svoje gozdove sekajo po gotovem načrtu, ostali gozdni posestniki pa v letošnjem letu radi gornjih vzrokov skoraj nikjer niso sekali lesa za drva, ki bi se naj prodala, kvečjemu le za lastno uporabo. Vidimo torej, da gre življenje preko vseh uredb in predpisov.

Pri tem pa moramo opozoriti lastnike gozdov, naj bodo previdni v vprašanju preskrbe drv. Bati se je, da ne bo država vrgla na trg iz svojih gozdov drva, ako ne bo drv dovolj na razpolago. Pri tem se zna zgoditi to, da bo država ali pa veleindustrija ne obdržala trga tudi v letih, ko bodo imeli kmetje sami dovolj drv na razpolago. Zato še enkrat: previdnost ne bo škodovala!

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Les. Smreka, jelka, Hlodi I, II, monte 240 do 290 din, brzojavni drogovci 220—250 din, bordonali merkantilni 310—360 din, filerji 250—290, trami 250—300 din, škorete konične, od 16 cm dalje 540—580 din, paralele, od 16 cm dalje 630 do 700 din, podmerne od 10—15 cm 600—660 din, deske-plohi: kon., od 16 cm dalje 480—530 din, par., od 16 cm dalje 510—590 din kub. meter; kratice za 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi: od 30 cm dalje I, II, 125—175, za furnir 250—300 din, deske-plohi: naravni, neobrobjeni, monte 300—350 din, naravni, ostrirobi, I, II, 520—600 din, parjeni, neobrobjeni, monte 420—480 din, parjeni, ostrorobi, I, II, 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I, II, od 30 cm dalje 245—375, bordonali 800—900 din, deske-plohi: boules 850 do 950 din, neobrobjeni I, II, 700—800 din, frizl I-II, širine 5, 6 in 7 cm 750—820 din, širine od 8 do 12 cm 850—950 din kub. meter.

Ostali les. Macesen 1090—1270 din, brest 700 do 800 din, javor 700—800 din, jesen 770—850, lipa 675—775 din kubični meter.

Parketi: hrastovi 70—90 din, bukovi 50—60 din kvadr. meter.

Drva. Bukova 18—20.50 din, hrastova 16 do 18.50 din 100 kg.

Oglje bukovo vilano 83—103 din 100 kg.

Žito. Ječmen bački in sremski 220—245 din, oves bački, sremski in slavonski 242.50—245 din, rž bačka 225—230 din, ajda 195—200 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Moka pšenična (batska in banatska) Og, Ogg 475 din, pšenica 2 440 din, pšenica 3 420 din, pšenica 6 400 din 100 kg.

Fižol. Ribničan 525—585 din, prepeličar 575 do 635 din 100 kg.

Krompir: oneida (kranjski), pozni in rani rožnik ter kresnik 190—195 din 100 kg.

Seno, novo, prešano v bale sladko 75—80 din, polysladko 65—70 din, kisló 55—60 din 100 kg.

Slama prešana v bale 40—45 din 100 kg.

Premog, trboveljski: kosovec 275—285 din, koočevac 255—260 din, orehovec 225—230 din, grahovec 155—170 din, zdrob 125—135 din, prah 85—90 din 1000 kg (na debelo).

Cena drv se predpisuje

Drva so, posebno za prebivalstvo mest in industrijskih predelov, izredno važna življenjska potrebščina. Njihov dovoz in cena pa so zelo različne po vsej državi in je torej to vprašanje zelo težko. Radi tega je prišla oblast na misel, da v sklop protidrugijskih ukrepov uvrsti še predpis o cenah in prodaji drv. Ban banovine Hrvatske je v »Narodnih novinah«, ki je službeno glasilo banovine Hrvatske, dne 10. julija že izdal uredbo, ki se nanaša na ceno in prodajo drv. Po tej uredbi smejo znašati najvišje cene za najboljše vrste bukovih drv cepanic 100 din kubični meter, slabše vrste bukovih drv (cepanice) se bodo pa prodajale po 77—90 din kubični meter. Za cerova drva je predpisana cena 67—87 din, za jesenova

Drobne gospodarske vesti

Urediti trgovske odnose z po Nemcih zasadenimi deželami ima nalogo naša trgovska delegacija, ki se je pretekli teden podala v Berlin. Ureditev teh vprašanj je posebno po izbruhu vojne na Sredozemskem morju za našo državo izredne važnosti. Kolikor se bo dalo, bo naša delegacija skušala urediti vsa prečja gospodarska vprašanja z Norveško, Dansko, Nizozemsko, Belgijo, Luksemburško in onim delom Francije, ki je pod nemškim nadzorstvom.

2.965.936 ton premoga so v prvih petih mesecih letošnjega leta nakopali v naši državi. Proizvodnja premoga je v letošnjem letu pri nas za 23.6% večja kot lani.

Cena starega železa je 2 din kg, ne pa 3 din, kot so nekateri listi pisali.

Skupna transportna organizacija bolgarskih in jugoslovanskih zadrug se ustanavlja v Beogradu, v Sofiji je pa bila ustanovljena že v juniju. Namen skupne organizacije je, vzeti v svoje roke pošiljanje blaga obeh držav.

Trgovinska pogajanja z Grčijo se vodijo v Beogradu. Grčija nam bo dala mnogo starega železa in pa kolofonijo. Grki nam pri tem najbrž ne bodo delali težav.

524.000 ha polja je v ruski Ukrajini posejana z bombažem. Lani so na tem polju pridelali 200.000 ton bombaža, letos ga bodo pa še več, ker je letina boljša. Tudi žita bodo v Rusiji letos pridelali več kot lani.

N mednarodnem trgu surovin vlada mlačnost in cene padajo. Čezmorske dežele vedo, da s sprtnimi deželami ne bo kaj prida kupčij. Po tem se ravna tudi bogata Amerika, banke in kartell.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor debeli 6.75—7.75 din, poldebili 5.75—7 din, plemenski 6.25—7.75 din; Ptuj I. 7.50 din, II. 6.50 din, III. 5 din; Sobota I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din kg žive teže.

Biki. Maribor 5—6.50 din, Ljutomer II. 6 do 6.50 din, III. 4.50—6 din; Lendava I. 7—8 din, II. 6—7 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 6—7 din, plemenske 5.75 do 7.25 din, klobasarice 4—5 din, molzne 5—6.75 din, breje 4.50—6.50 din; Ptuj I. 7 din, II. 5.50, III. 4 din; Ljutomer II. 4.50—5 din; Sobota I. 5—5.50 din, II. 4.50 din, III. 4 din; Lendava I. 5 din, II. 4—4.50 din kg žive teže.

Mlada živina (telice in mladi voli). Maribor 6.50—7.75 din; Ptuj I. 7.50 din, II. 6 din, III. 5.50 din; Ljutomer II. 6—7 din, III. 5—6 din; Sobota I. 7 din, II. 6 din; Lendava I. 7—7.50 din, II. 6 din 1 kg žive teže.

Teleta. Maribor 6—8 din; Ptuj 7 din; Ljutomer II. 6—7 din; Sobota I. 6 din, II. 5—6 din; Lendava I. 7—8 din, II. 6—6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 100—130 din, 7—9 tednov 135—165 din, 3—4 mesece 170—280 din, 5—7 mesecev 350—460 din, 8—10 mesecev 480—600 din, 1 leto stare 750—920 din komad; kg žive teže 8—10.50 din, mrtve teže 12—15 din.

Pršutarji (proleki). Ptuj 9 din, Ljutomer 8—9 din, Murska Sobota 7—9 din, Lendava 8—10 din 1 kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 10 din kg žive teže.

Mesne cene

Goveje meso. Maribor volovsko I. 14—16 din, II. 12—14 din, meso bikov, krav in telic 10—16 din; Ptuj I. prednji del 14 din, zadnji del 16 din, II. prednji del 12 din, zadnji del 14 din; Ljutomer II. prednji del 12 din, zadnji 14 din, III. prednji del 10 din, zadnji 12 din kg.

Svinjsko meso. Maribor 14—18 din, Ptuj 16 do 18 din, Ljutomer 16 din, Sobota 14—16 din, Lendava 15—17 din kg.

Slanina. Ljutomer 20 din, Sobota 19—20 din, Lendava 19 din kg.

Svinjska mast (zabela). Ptuj 22—24 din, Ljutomer 22 din, Sobota 21 din, Lendava 21 din kg.

Drobovina. Maribor pljuča s srcem 8—10 din, jetra 12 din, reberca 14—15 din, glava 8—10 din kilogram; ledvice 2—3 din, noge 2—3 din komad.

Tržne cene

Krompir. Ptuj 180—300 din, Ljutomer 200 din, Sobota 120 din 100 kg.

Fižol. Ptuj 560—600 din, Ljutomer 700 din, Sobota 500 din, Maribor 400—600 din 100 kg.

Seno. Ptuj 100—125 din, Ljutomer 70 din, Sobota 70 din 100 kg.

Slama. Ptuj 45—55 din, Sobota 50 din 100 kg.

Lucerna. Ljutomer 90 din 100 kg.

Drva. Ptuj 125 din, Sobota 80—125 din kubični meter.

Vino. Navadno mešano Ptuj 3.50—5 din, Ljutomer 4—6 din liter; boljše sortirano Ptuj 6.50 do 8.50 din, Ljutomer 6—9 din liter pri vinogradnikih.

Jajca. Ptuj 75 par, Sobota 75 par, Maribor 60 par do 1 din komad.

Tržne cene v Mariboru

Zelenjava. Krompir 2—2.50 din, čebula 4—6, česen 12—16 din kg; glava zelja 1—4 din, kumarca 1—4 din, 2—4 paprike 1 din, glava karfiole 1—10 din, ohrovt 1—3 din, kg hrena 7—9 din, zelena 0.50—3 din, buča 1.50—6 din, kg paradiznikov 12—16 din, solata in endivija 0.25 do 1 din, por 0.25—1 din, kupčki radiča, špinacle in korenja 1 din, 3—4 kolerabe 1 din, kg fižola v stročju 6—10 din, kg graha v stročju 2—4 din, liter luščenega graha 3.75—5 din, redkev 0.25 do 0.50 din, šopek petršilja in majarona 0.50—1 din.

Sadje. Jabolka 8—16 din, hruške 10—16 din, suhe slive 6—10 din, češnje 4—12 din, marelice 12—20 din, breskve 16—20 din, jagode 12—16, celci orehi 8—9 din, luščeni 24—28 din kg. Liter češenj 2—4.50 din, borovnic 2—2.50 din, malin 5—7 din, ribeza (grozdčija) 2.50—3.50 din, jagod

7.50—12.50 din, Limona 0.75—1.50 din, oranža 2.50—5 din.

Žito. Pšenica 2.25—2.50 din, rž 2—2.25 din, ječmen 1.75—2 din, kuzuza 2—2.50 din, oves 1.50 din, proso 2.50 din, ajda 1.50 din, proseno pšeno 5 din liter.

Ribe. Mrene 12—14 din, belice 8—10 din kg. **Mlečni izdelki.** Smetana 10—12.50 din, mleko 2—2.50 din liter, surovo maslo 28—32 din, čajno 34—40 din, domači sir 10—12 din kg.

Perutnina. Kokoši 23—32 din, par piščancev 20 do 65 din, puran 40 din, raca 20—25 din.

Krma. Staro seno 110 din, novo 80—100 din, kislilo 60—70 din, pšenična slama 50—60 din 100 kg

Sejmi

22. julija svinjski: Središče; živinski in kramarski: Slivnica pri Celju — 23. julija tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor, Blanca — 24. julija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 25. julija tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski (Jakobov): Dobrovnik, Zalec, Kozje, Mežica, Slov. Bistrica — 26. julija svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Teharje — 27. julija svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Beltinci.

Razgovori z našimi naročniki

Kisel jabolčnik. F. T. Ljutomer. Če je jabolčnik že tako kisel, da ima duh in okus po kisu, je najbolje, da ga porabite za kis. V ta namen ga postavite na toplo mesto, kjer bo okrog 25 stopinj Celzija toplote, in to v odprti posodi (kad), da se bo še bolj skisal. — V primeru, da jabolčnik še ni močno kisel, ga segrejte na kakih 65 do 70 stopinj (kotel), da uničite v njem vse glivice očetne kisline, nakar ga shladite in zmešajte (zrežite) s kakim drugim, najbolje novim jabolčnikom ter ga nato čimprej porabite za delavce ali kako drugače. Tako ozdravljen in potem z drugim jabolčnikom pomešan jabolčnik namreč ni več tako stanovit in se ne drži dolgo. — Kislina se nazadnje lahko odvzame še s pomočjo čistega ogljikovo-kislega apna, ki se dobi v obliki belega prahu v drogeriji. Prodaja se pod imenom plavljene krede in je najčistejši apnenec. Za 1 hl jabolčnika (100 l) vzamemo 66,5 do 100 gramov ogljikovokislega apna. Prašek se najprej izpere v škafu čiste vode, nakar pustimo, da se usede, nato vodo odlijemo in pranje še enkrat ponovimo. Nato vodo odlijemo, prašek zmešamo z nekaj jabolčnika v redko kašo in med mešanjem vlijemo v sod. Jabolčnik se bo pri tem močno penil. Sod se mora radi tega rahlo zapreti. Počakamo 4—6 tednov, da se kislina izloči (apno se spoji s kislino v drobna zrnca), nakar je jabolčnik pretočiti. — Navedli smo Vam tri primere za postopek z jabolčnikom. Prej ni bilo mogoče odgovoriti, ker se je naš gospodarski svetovalec mudil pri vojakihi.

Maistrov borec. V. J. V. Maistrovi borci ne dobe nobene denarne nagrade, ampak le častno kolajno. Kdor hoče dobiti kolajno, mora vložiti prošnjo na vojno ministrstvo in v njej navesti, kje je služil, pod katerimi poveljniki, katerih bitk se je udeležil itd. Navedbe je podpreti z dokumenti ali pričami. Vsa podrobna pojasnila dobite pri Zvezi Maistrovih borcev, Maribor, Narodni dom, ali pri njenih pododborih.

Oškodnina za konje na orožnih vajah. S. K. L. Proti vojaški komisiji ne morete prav nič ukreniti, če je konja ocenila tako nizko. Prav tako ne morete zahtevati nobene oškodnine za konje, ki so bili na orožnih vajah (tudi za avtomobile ni nobene oškodnine). Le če se je pri tem konj tako poškodoval, da je manj vreden ali za delo občutno onesposobljen, imate pravico do oškodnine, ki jo pa seveda določi spet posebna vojaška komisija. O kakih tožbi proti vojaški oblasti ni govora. Prošnja se mora narediti na poveljstvo tiste vojaške edince, ki ima Vašega konja na vajah. V prošnji navedite Vaš položaj in jo pošljite preko občinskega urada, s potrdilom občine, da so v prošnji navedene stvari resnične. Včasih vojaško poveljstvo da kakšno podporo, dolžno pa po zakonu ni.

Lisica je pobrala kokoši. K. M. S. Po § 2. Zakona o lovu z dne 6. dec. 1931 in popravkov tega zakona z dne 15. jan. 1932, spada lisica med nezaščiteni divjačino, katero sme po § 3. istega zakona vsak lastnik ali zakupnik zemljišča na svoji ograjeni naselbini ali na ograjenem dvorišču ujeti in ubiti. Ubilo lisico je pa izročiti lovskemu zakupniku, kajti le divjo svinjo, jazbeca, divjo

mačko, dehurja in hrčka si lahko obdrži oni, ki je te živali na svojem ograjenem svetu ubil. Pa tudi nezaščiteni živali, ki jih sme lastnik zemlje ubiti na svojem ograjenem svetu, se ne smejo loviti z zankami, pastmi, limanicami, mrežami ali pa s hrano, ki se ji doda omotna sredstva. Lovozakupnik se lahko toži samo za škodo, ki jo povzročajo v lovskem zakonu navedene zaščitene živali, kamor pa, kakor rečeno, lisica ne spada. Radi tega ne morete od nikogar zahtevati oškodnine za kokoši, ki Vam jih je pobrala lisica. Mi Vam v tem oziru pri najboljši volji ne moremo nič pomagati, ker se moramo mi kot Vi pokoriti zakonom.

Sprejem v obrtno šolo drž. železnic v Mariboru. S. I. L. Pogoji za sprejem v to šolo so: dva razreda srednje šole (gimnazije ali meščanske), da prosilec ni mlajši kot 14 in ne starejši kot 16 let in 8 mesecev. Prošnja je kolkovati z 10 din in priložiti domovnico, krstni list, šolsko spričevalo, odobrenje staršev in npravnstveno spričevalo pri onih, ki ne prihajajo neposredno iz šole. Prošnje se vlagajo do 15. avgusta upravi železniške obrtne šole v Mariboru (železniške delavnice). V prošnji je navesti točen naslov in najbližjo železniško postajo. Odločilna pri sprejemu je obrtna sposobnost, šolsko spričevalo in zdravnikovo mnenje o telesni sposobnosti prosilca. Največ se sprejme ključavničarjev, potem strugarjev, električarjev in mizarjev pa bolj malo. Druge obrti ne pridejo v poštev.

Ljuska samopomoč v Mariboru

Zavarov. zadruga z omej. jam., je imela v nedeljo, 14. julija, svoj redni občni zbor po izvoljenih delegatih, ki je pokazal razveseljivo napredovanje te naše domače ustanove v letu 1939. Iz poročila združnih činiteljev je razvidno, da je imela Ljudska samopomoč ob koncu leta 1939. nad sedem tisoč članov, ki so zavarovani za več kot 53 milijonov dinarjev. Bilanca izkazuje nad 37 milijonov prometa. Aktiva znašajo čez 8 milijonov dinarjev, matematične rezerve 7.346.684 din, varnostni sklad 442.275 din. Dosedanji odbitek za pogrebno se je znižal od 18% na 15%, veljaven od 15. julija 1940. Zavod poseduje na Aleksandrovi cesti svojo palačo in v Kolodvorski ulici dve stanovanjski hiši po bilančni vrednosti nad 4 milijone dinarjev. Dosedanji predsednik g. dr. Ivo Šorli je zaradi preselitve v Kranj izstopil iz odbora. Za njegove nevenljive zasluge za procvit zavoda ga je občni zbor izvolil za častnega predsednika. Radi tega so se izvršile dopolnilne volitve upravnega odbora.

»Gospodje močne roke«

Detektivska zgodba

1.

Bogati tovarnar William Brodey je sedel v svoji pisarni in pregledoval pošto. Ni bil bojazljivec, a zdaj je prebledel in pismo, ki ga je čital, se mu je treslo v roki. Pismo se je glasilo: »... Pozivamo Vas, da v treh dneh izročite podpisanim 25.000 dolarjev. Mi smo dovolj močni, da Vas k temu prisilimo in, če se boste obotavljali, Vam bomo dokazali, da ste v naših rokah. Eden izmed naših bo naslednje dni čakal na sprehališču ob parku. Kraj je zelo obljuden in se Vam ni treba bati. Naš zaupnik Vam bo pokazal znak, na katerem bo rdeč lev, Vi pa imejte v gumbnici rdečo cvetlico. Če boste ustregli naši zahtevi, se Vam ne bo nič zgodilo; če pa boste poskusili kako zvijačo, ne boste ušli krogli. Premislite torej! — Gospodje močne roke.«

Tovarnar je že trikrat prečital skrivnostno pismo. Kaj naj stori? V prvem trenutku je hotel zadevo prijaviti redarstvu, da bi na primeren način poučilo bandite, ki so se naduto imenovali »gospodje močne roke«. Potem pa si je premislil. Kdo ve, če res niso dovolj močni za izvedbo svoje grožnje? V Ameriki se dogajajo nenavadne stvari... Po daljšem razmišljanju je sklenil, da bo zadevo javil načelniku policije. A kako bo to storil, da ne bo nihče opazil? Nemirno je hodil po sobi gor in dol. Čez nekaj časa je pozvonil.

V sobo je stopil hišni sluga Janez. Pri vratih je obstal in zelo ponižno vprašal:

»Želite, prosim?«

Njegova ponižnost se je zdela pretirana. A vedno je bil tak, in sicer najbrž iz hvaležnosti do gospodarja, ki ga je sestradanega pobral na cesti in sprejel v službo.

»Janez, pojdi h gospodu policijskemu načelniku in ga v mojem imenu povabi za danes na večerjo. A povej mu, da ga prosim, naj pride v civilni obleki, da bo vse bolj domače.«

Za trenutek je utihnil, nato pa nadaljeval: »Sicer pa bo bolje, če vse to napišem.« Sedel je za mizo in napisal pismo.

»Tako!« je dejal potem. »Zdaj pa pojdi!« Sluga je odšel.

*

Načelnik je prečital tovarnarjevo pismo. Ker je imel za seboj že obilo izkušenj, je takoj razumel, da gre za važno stvar. Slugi je dal bogato nagrado in mu naročil, naj pove gospodu, da se bo rad odzval vabilu.

Zvečer se je preoblekel. Ko je vstopil pri tovarnarjevih, ni nihče spoznal v njem načelnika policije.

»O, hvala lepa, gospod načelnik, za previdnost!« je rekel tovarnar, ko se mu je načelnik predstavil. »Vi ste še bolje naredili vso stvar kot sem mislil.«

»Iz vaših vrstic sem posnel, da previdnost ne bo odveč. Kaj se je torej zgodilo?«

Tovarnar ga je pozval, naj sede, potem pa mu je izročil pismo.

Načelnik je ponovno prečital pismo in majal z glavou.

»No, kaj rečete k temu?«

»Predvsem bomo počakali. Denarja jim ne boste kar tako izročili. Jaz ne verujem v njihovo moč; njihove besede so samo navadna pretnja, da bi vas z njo omeščali. Toda nakana jim ne bo uspela. Zakaj pa je redarstvo tu? Zaradi večje varnosti bomo skrivaj zastražili tudi hišo.«

To je bilo tudi po tovarnarjevem mnenju najboljše.

Po razgovoru sta se moža podala v obednico. Večerja je potekala v tako veselem razpoloženju, da bi tudi najboljši opazovalec mislil, da je načelnik samo zaradi večerje prišel k tovarnarjevim.

2.

Bilo je okrog polnoči tretjega dne. V Bradleyjevi hiši so bili poskriti detektivi. O spanju pri gospodarju ni bilo govora. Ležal je na postelji in držal v desnici samokres. Pismo

neznanih izsiljevalcev ga je vkljub močni straži vznemirjalo.

Tako je ležal že več ur in prisluškoval, a v hiši se ni nič zganilo. Vse je bilo tiho ko na kakem pokopališču. Že se mu je vsiljevala misel, da je morda res ves strah odveč in se je nekoliko pomiril. Oči so mu lezle skupaj in jih je le s težavo držal odprte.

Nenadoma se je zaslišal iz pritličja grozen krik. Bradlyju se je zdelo, da je zavpil Janez. Skočil je iz postelje in s samokresom v roki tekel v pritličje. Na hodniku je trčil z detektivi, ki so pritekli iz svojih skrivališč. Nato so vsi tekli v Janezovo sobo. Sluga je stal sredi sobe v spalni srajci in se je ves tresel. Desni rokav je bil krvav.

»Kaj je? Kaj se je zgodilo?« so se slišala vprašanja od vseh strani.

Ta je s težavo izjecljal: »Ne-nekdo me je za-zabo-del! K sreči sem — z roko — o-odbil no-nož in me je za-del samo v ro-oko.«

»Kje je storilec?« je vprašal gospodar.

Detektivi so preiskali sobo. Našli so samo nož, ki je ležal na tleh. Okno je bilo odprto in iz tega se je dalo sklepati, da je zločinec zbežal skozi okno. Detektivi so poskakali ven in preiskali ves vrt. Njihov trud je bil brezuspešen.

Nato so se spet vsi zbrali okrog Janeza, ki se je medtem nekoliko pomiril in pripovedoval:

»Jaz sem se takoj zbudil. Zdelo se mi je, da je od okna zapihalo. Vstal sem, da bi pogledal, če je okno odprto. A komaj sem stopil dva-trikrat, ko mi je dih zastal od groze. Pred menoj je stala temna postava in z nožem zamahnila proti meni. Jaz sem dvignil roko in udaril. Imel sem srečo in sem napadalcu izbil nož iz roke. Nato sem zavpil. Napadalec je zbežal skozi okno. Kako je prišel noter, ne vem. In zakaj je ravno mene, revnega služabnika napadel, mi je tudi uganka.«

»Ubogi Janez!« je pomilovalno dejal gospodar. Nato je naročil Janezu, naj sleče srajco.

Rana je bila k sreči neznatna. Bradley jo je skrbno izmil in obvezal. Janez se je nato vlegel, ostali pa so zapustili sobo.

Gospodar in detektivi niso mogli zapopasti, kako se je napadalec vkljub tako skrbni zastraženosti mogel splaziti v hišo in sobo; Janez je namreč z vso odločnostjo trdil, da je bilo okno dobro zaprto.

(Dalje sledi)

*

SMEJTE SE!

Konj in osel

Kmet pelje s svojim starim oslom vejevje iz gozda. Za njim prihaja na iskrem konjiču mlad gizdaln. Hoteč se ponorečevati iz kmeta in njegovega živinčeta, zbadljivo vpraša:

»He, očka, kdo je pametnejši: konj ali osel?«

Kmet se ustavi, potreplja osla po vratu in odvrne: »Osel je na vsak način pametnejši!«

»Kako to?« se začudi gizdaln.

»Tako pač je! Doslej se namreč ni drznil jahati osla še noben konj, neumni konj pa mirno trpi, da ga jezdi marsikak osel!«

Pri kovaču

Kovač daje svojemu novemu učencu prve nauke: »Zdaj pazi, Tonček! Najprej bom podkev razžaril in jo položil na nakovalo. Kadar pokamam z glavo, udari s kladivom po njej.«

Tonček je storil, kakor mu je bilo naročeno.

Pravijo, da je frčal takoj iz službe, čim je kovač zopet prišel k zavesti...

Sam si pomagaj!

K mesarju pride berač:

»Ali bi mi hoteli malo pomagati?«

»Hm, sam si pomagaj! Tudi jaz si moram...«

»No, če dovolite,« odvrne berač, vtakne hitro dve klobasi v žep in izgine.

Zadnja želja

»Ali imate kako željo pred smrtjo?« vprašajo na smrt obsojenega.

»Rad bi jedel grozdje.«

»Želje vam ne moremo izpolniti, ker zdaj ni grozdja.«

»Saj prav rad počakam do jeseni...«

Cigan pred sodnikom

»Denarja nisi ukradel?«

»Ne, gospod sodnik.«

»Gosi tudi ne?«

»Ne.«

»Kokoši?«

»Ne, ne!«

»Potem si oproščen!«

»Hvala, gospod sodnik! Kar bal sem se že, če boste vprašali za race...«

*

Natakar (potniku, ki ima nenavaden kovčeg): »Ali smem vprašati, kaj je v tem kovčegu?«

Potnik: »Priprava, s katero se človek v primeru požara lahko spusti skozi okno na tla.«

Natakar: »Lepo, lepo! V danem primeru prosim, da prenočnino takoj plačate!«

*

UGANITE!

Kateri Mesar ne kolje živine, pač pa dela oblike? (Krojač iz imenom »Mesar«)

Kje ostane trava v najhujši zimi zelena? (Na sikh.)

Kakšnih zverin postrelijo v Afriki največ? (Kosmatih.)

Kakšno mleko pijejo otroci v sirotišnicah? (Belo.)

*

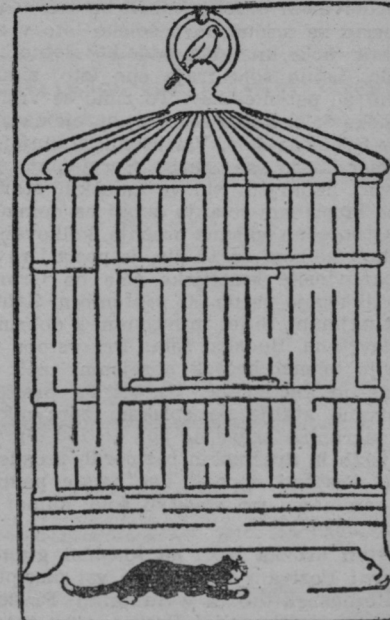
IGRAJTE SE!

Kako je mogoče piti iz dobro zamašene steklenice

Vzemi steklenico, ki ima na znotraj vtisnjeno dno. Nato jo napolni z vinom ali vodo in jo dobro zamaši. Ko si to napravil, jo obrni; vlij v vtisnjeno dno prav tako tekočino in jo izpij. Pil si iz dobro zamašene steklenice!

*

POIŠČITE!

Po kateri poti more priti mačka do kanarčka?

Naznani la

Velika nova cesta na vrh Pohorja se izroči prometu. Nova cesta, ki se vije iz Hoč preko vasi Reka na južni strani na vrh Pohorja do cerkvice sv. Areha, oziroma do Ruške kočice, bo te dni gotova in gladko zvaljana. Prvo nedeljo v avgustu bo slovesno izročena prometu. Na to slavnost vabi pripravljani odbor vse prijatelje zelenega Pohorja. Slovesnost v nedeljo, 4. avgusta, je predvidena po sledečem sporedu: Ob 9 v Reki pri Hočah sprejem prevz. g. knezoškofa, g. bana in drugih odličnikov ter gostov. Ob 10 v gozdu pod Sv. Arehom na kraju nove banovinske ceste blagoslovitev ceste po prevz. g. knezoškofu, G. ban odpre cesto in jo izroči prometu. Okoli 11 pred cerkvico sv. Areha pod milim nebom sv. maša s pridigo (knezoškof g. dr. Tomažič). Pri slavnosti sodelujejo pevski zbori in godba mariborske gasilske čete. Popoldne ljudska zabava na zeleni trati med cerkvijo in Ruško kočico. Priredi SPD Ruše. Slavnost blagoslovitve in otvoritve se vrši ob vsakem vremenu. — Goste izven Maribora opozarjamo, naj javijo svojo udeležbo vsaj do 31. julija Pripravljalnemu odboru Maribor, Koroška cesta 26, da jim iz Maribora preskrbimo avtomobile. Mariborčani in okoličani pa si naj sami preskrbijo vozila ali pa gredo rano peš do Sv. Areha. Redni avtobusi ne bodo mogli sprejeti velikega števila udeležencev. Vozni red avtobusov bo še objavljen. Avtomobiliste opozarjamo, da zjutraj med 8 in 11 voznja z vrha Pohorja v dolino ne bo dovoljena, ampak samo iz doline navzgor. Za red bo preskrbljeno. Mariborski okoličani, ki ne morejo na vrh Pohorja, pa se naj udeležijo prve točke slavnosti v Reki pri Hočah zjutraj ob 9. — Pripravljalni odbor Maribor, Koroška cesta 26.

Kamnica. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 21. julija, ob treh popoldne igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Vsi vljudno vabljeni!

Spodnja Polskava. Tukajšnja »Kmečka zveza deklet« vprizori v nedeljo, 21. julija, igro »Goslarica Naše ljube Gospe« v dvorani g. Mohorka. Po igri bodo pevske točke. Pel bo pevski zbor tukajšnje KZ. Pričetek ob pol sedmih zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Dijaški dom v Ptujju sprejema tudi za prihodnje šolsko leto v oskrbo dijake, ki bodo obiskovali ptujsko realno gimnazijo ali meščansko šolo. Tu se sprejemajo telesno zdravi in nepokvarjeni sinovi dobrih krščanskih staršev v popolno oskrbo, brez ozira na poklic, kateremu se žele gojenci pozneje posvetiti. Vzgoja sloni na versko-moralni podlagi. Zavod vodijo oo. minoriti. Vsa potrebna pojasnila dobite pri vodstvu ali v poslanem prospektu. Prošnje za sprejem je treba poslati najkasneje do 10. avgusta na Vodstvo dijaškega doma v Ptujju.

Sprejemni izpiti na gimnaziji v Ptujju. Opozarjamo starše, da lahko delajo v času od 24. do 31. avgusta še enkrat sprejemni izpit za prvi razred tisti učenci in učenke, ki v junijskem roku niso uspešno napravili izpita. Prav tako bodo lahko delali v omenjenem roku sprejemni izpit tisti učenci ljudskih in višjih narodnih šol, ki niso mogli priti k izpitu v juniju zaradi bolezn.

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto v začetku novembra. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po pet mesecev. To zimo se vrši II. tečaj zimske šole. Letos se torej sprejemajo učenci samo v letoletno šolo. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na domači kmetiji. Lastnoročno spisane prošnje, kolkovane z banovinskim kolkom za 10 din, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu čimprej, najkasneje pa do 10. septembra. Zahteva se starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po šolskem zdravniku. Mesečna oskrbnina znaša od 350 do 100 din po premoženjskih in družinskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Vse ostale podrobnosti zvedo zanimanci pri vodstvu šole, kamor se naj pisмено obrnejo.

Članstvu krožka SDZ na klasični gimnaziji v Mariboru! Pozivam vas, da se vsi disciplinirano udeležite našega tabora v Kamniku! Priskrbite si pravočasno legitimacije! Brezpogojno gotovo naj se javi na startu tole prijavljeno tekmovalno mo-

štvo: Lončarič, Eilec, Marovt I. in II., Jaušovec, Šišernik, Benet, Mikunda, Habjanič, Karo, Peu, Kokol, Justinek, Kotnik, Jentavšek. — Članice-tekmovalke! Tudi ve točno in polnoštevilno na start! — Filipič Lojze, poglavar.

Dijaški konvikt sv. Cirila in Metoda v Celju sprejema pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano učence prvega in drugega razreda državne gimnazije ter celjske meščanske šole. Konvikt s svojim krasnim vrtom in igriščem ob smrekovem gozdu ima prekrasno lego, ki s svojim bujno zelenim ozadjem vzbudi in ohrani vsakomur, ki se je tu mudil le nekaj časa, vtis in občutek letovišča, vabljivega zatišja in nepozabnega čara. Zavod ima zračne, svetle, sončne učilnice in spalnice; odmaknjen je od prahu ter daleč proč od tovarn in industrije. Prostora je v njem za okrog 50 dijakov. Hrana je izdatna in dobra. Dijaki so v konviktu pod nadzorstvom, imajo svoj dnevni red in dobivajo skupne brezplačne instrukcije. Konvikt je oddaljen od gimnazije četrte ure, pet minut od Glasbene matice, kjer se lahko gojenci na željo staršev vpišejo ter strokovno izobrazijo v glasbi. Starši, ki nameravate dati svoje sinove v celjske državne šole in v ta zavod, se oglasite glede pojasnil in sprejema čimprej v kapucinskem dijaškem konviktu ali pa v kapucinskem samostanu v Celju.

Katoliško prosvetno društvo Sv. Frančišek v Savinjski dolini je preložilo svojo tombolo, in to nepreklicno na 4. avgust 1940. Tombola se je preložila radi društvenih tehničnih ovir. Ker so dobitki tombole res lepi in številni proti tombolskim tablicam, jih vsakemu, kateri še nima tombolskih tablic, toplo priporočamo!

Strokovna zveza vinarjev v Ljutomeru javlja, da lahko priskrbi več dobrih vinarjev z dvema, tremi in štirimi delovnimi močmi. Vinogradnik, ki bi vinarja potreboval, naj se blagovoli obrniti na naslov zveze, bodisi ustmeno ali pisмено s točno navedbo vseh pogojev, seznama del in tudi dajatev, ki bi jih bil pripravljen nuditi novemu vinarju.

Brezplačno dobijo novi naročniki, ki naročijo osrednji slovenski kmetijsko-strokovni list Orač za drugo polletje 1940 tudi vse one številke iz prvega polletja, kolikor jih je še na razpolago. »Orač« stane do konca letošnjega leta samo 10 din in se naroča pri upravi lista »Orač« v Ljubljani, Tyrševa cesta 38. Še danes ga naročite po dopisnici.

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Hlapca iščem za takojšen nastop. Biti mora mlad, močan ter sposoben za vsa kmečka dela. Predstavi naj se osebno. Tezno pri Mariboru, Maistrova ulica 24. 1044

Sprejme se pekovski vajenec, pošten, močan in zdrav, tudi takšen, ki se je že učil. Vsa oskrba v hiši. Pekarna Josip Prekopec, Sv. Jurij ob juž. žel. 1045

POSEŠTVA

Razno rabljeno pohištvo poceni na prodaj: Maribor, Slovenska 28. 1038

Majhno posestvo se odda v najem. Zg. žerjavci št. 70, Sv. Lenart, Slov. gorice. 1039

RAZNO:

Prodaj gostilniško mizo (šank), še v dobrem stanju, prav poceni. Gostilna Barič, Tezno pri Mariboru. 1043

Jabolčnik. Ali ste se že prepričali, da le iz »Jablus« snovi napravite res izvrsten jabolčnik ali hruškovec tudi brez pristnega sadjevca. S poštnino stane 50 litrov 43.—, 100 litrov 71.—, 150 litrov 103.—, 300 litrov 191.— din. Že nad tisoč pohvalnih pisem! Glavno zastopstvo: Franc Renieg, Podčetrtek. 1042

V Serafinski kolegij v Ljubljani sprejemajo frančiškani sinove vernih krščanskih družin od 1. do 4. gimnazijskega razreda. Poglavitni namen zavoda je vzgoja za frančiškanski naraščaj. Prošnje za sprejem je treba vložiti vsaj do 30. julija. Starši, ki bi želeli dati svoje sinove v ta zavod, naj se obrnejo po prospekt na »Vodstvo Serafinskega kolegija« v Ljubljani, Marijin trg 4. 1041

Kakšna bo bodočnost?

Izšla je knjiga z znamenitimi Nostradamusovimi prerokovanji. Prerokovanja o sedanji vojni so se čudovito izpolnila. Iz knjige boste izvedeli za izhod sedanje vojne ter za bodočnost naše in ostalih evropskih držav. Cena knjigi 10 din. — Pišite čimprej na naslov: J. Golec, Maribor št. 32, ter priložite pismu v znakah 10 din in 2 din za odpremo in poštnino, pa boste takoj dobili knjigo. 1035

Humoreska

Neka skupina slovenskih izseljencev, baje v Nemčiji, si je ustanovila domačo godbo. Slovenci smo po naravi vesel, veri vdan narod. Prežeti verskega duha so ti izseljenci-muzikantje sklenili počastiti nastopajoči praznik s skupno spovedjo. Kar so sklenili, so tudi storili.

Naslednje jutro so zasedli klopi v cerkvi večinoma vsi v novih oblekah, njihova godala pa so se svetila kakor srebro in zlato. Najstarejši od družbe je prvi pokleknil k spovednici.

Spovednik, že bolj v letih, ga prekriža in prisloni svoje uho k linici. Gospod pa ni bil več slovenskega jezika. Godec je naposled umolknil, a spovednik, ki ni ničesar razumel, ga vpraša v nemščini: »Was ist?« (Kaj je?)

»Nisem jaz pravi, motite se, gospod,« odgovori godec slovensko.

Nato molk.

»Was ist?« ponovi zopet in tokrat bolj trdo gospod v spovednici.

»Jaz igram na klarinet. Motite se, gospod, basist je drugi,« odvrne godec.

Spovednik videč, da se ne moreta razumeti, reče nekoliko vznejevoljen: »Marsch weiter!« (Pojdi dalje!)

Godec vstane, stopi k tovarišem in reče: »Fantje, »marš dajte!« je ukazal gospod tamle. Izpolnimo mu željo. Pihnite krepko, potegnite godala, da ne bo sramote!«

In izseljenci so zaigrali, da so se tresle stene...

Trd bodi, neizprosni, mož jeklen, kadar brani ti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu. Ne varaj sam se, varati ne daš se sovražnikom...

Fran Levstik: Besede Slovincem.

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta, starega očeta, brata, strica in svaka, gospoda

KLEMENČIČA JANEZA

veleposestnika, predsednika posojilnice, bivšega dolgoletnega župana, očeta ubogih, šolskega odbornika, cerkvenega ključarja, odlikovanec z zlato kolajno

smo prejeli mnogo izrazov sočutja, za kar se vsem toplo zahvaljujemo. Zlasti gre zahvala častiti duhovščini na čelu z mestnim župnikom g. Umečkom, številnim gasilcem, domačim pevcem za krasno petje, vsem govornikom, ki so se ga z lepimi besedami spominjali ob odprtem grobu, ter vsemu mnogobrojnemu občinstvu, ki ga je spremljalo na zadnji poti.

Hvala vsem darovalcem prekrasnih vencev!

Sv. Martin pri Vurbergu dne 13. julija 1940.

ZALUJOČE SORODSTVO.

Nagrobne spomenike

kupite po ceni pri kamnoseštvi

MALA OZNANILA

Centik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Sprejem dve viničarski družini po štiri delovne moči, strokovno izobražene. Sprejem tudi strokovnega majerja s tremi delovnimi močmi. Šusterič Josip, Kamnica 49. 1005

Viničarja s štirimi delazmožnimi delovnimi močmi sprejem pod boljšimi pogoji nego jih določa novi viničarski red. Reflektira se samo na kvalificirano, prvovrstno, pridno in pošteno družino z večletnimi spričevali. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« Maribor pod: »Nadviničar 974«.

Sprejem hlapca za oskrbo živine in vseh poljskih del. Vprašati: Vukovski dol 13, Jarenha. 1020

Bole prosto deklico, ubožno, pošteno, snažno takoj sprejme za domačo rodbina Rek. Gibina, p. Sv. Andraž v Slov. goricah. 1017

Vajenec se sprejme. Steklarna J. Kovačič, Maribor. 1016

Pošteno kmečko dekle srednje starosti želi pri boljšem kmetu na deželi stalno službo. Naslov v upravi. 1024

Hlapec, pošten, priden, trezen, se sprejme v dobro službo k volom. Ponudbe pod »Ljutomerski okraj 1025« na upravo, ki pove tudi naslov.

Učenec (kmečki fant) se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Edvard Polanec, Ivanjci pri Gornji Radgoni. 1026

Za pastirja dam 15 letnega fanta. Helena Pinter, pri g. Rotu, Sp. Radvanje 70, Maribor. 1028

Viničarja, zanesljivega, dve moški in dve ženski delovni moči, iščem za jesen za vinogradstvo 1½ orala vinograda v bližini Maribora. Pismene ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Zanesljiv viničar 1029«.

Iščem energično, trezno in zanesljivo 40—50 let staro žensko, tudi vdovo kmečkega stanu, katera zna dobro gospodariti, za oskrbovanje večjega posestva v bližini Maribora. Pismene ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod značko »Oskrbnica 1030«.

Dekle, starejše, za deželo, se sprejme takoj. Plača dobra. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Zanesljiva, pridna 1031«.

Samostojna moč, katera zna kuhati, opravljati hišna in vrtna dela, se išče za takoj. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Trgovina, gostilna, posestvo 1032«.

Prenavlja tudi stare spomenike

kakor tudi napise.

Oglejte si zalogo!

POSESTVA:

Majhno posestvo na prodaj. Stanetinci 4, Sv. Anton, Slov. gorice. 1015

Dražbeni oklic. Dne 24. julija 1940 ob 10. uri bo na licu mesta v šetarjevi na predlog dedičev prostovoljna javna dražba v zapuščino umrlega Solak Konrada, posestnika v šetarjevi št. 1 spadajočih nepremičnin, in sicer: I. skupina: domačija, vl. št. 36, 37 in 154 k. o. šetarjeva in 146 k. o. Sp. Voličina s pašno pravico v šetarjevi. Cenilna vrednost in izklicna cena 45.000 din. — II. skupina: Jazbina, vinograd, vl. št. 147 k. o. Sp. Voličina. Cenilna vrednost 40.000 din, izklicna cena 30.000 din. — III. skupina: Gaterc, vl. št. 163 k. o. Sp. Voličina. Cenilna vrednost 16.000 din, izklicna cena 12.000 din. — IV. skupina: vl. št. 206 k. o. Zamarkova. Cenilna vrednost 8000 din, izklicna cena 6000 din. — V. skupina: vl. št. 250 k. o. Žikarce, gozd. Cenilna vrednost 7000 din, izklicna cena 5000 din. — Varščina znaša eno desetino cenilne vrednosti. — Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. — Posestvo leži ob cesti Sv. Lenart—Sv. Rupert—Ptuj. V hiši je bila pred leti gostilna. — Sv. Lenart v Slov. goricah dne 8. julija 1940. Ivan Hanžič l. r., javni notar kot sodni komisar. 1018

Lepo vinogradno posestvo (stanovanjsko in gospodarska poslopja, vinograd, sadovnjak, gozd, travnik) je radi bolezni na prodaj. Naslov v upravi. 1027

RAZNO:

Zaradi smrti lastnika prodam čevljarско orodje in moško obleko. Cena po dogovoru. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 1036

Koban-Rače

Železniška postaja RAČE-FRAM

Proda se dober motor 6½ konjskih sil na bencin. Poizve se: Kmetijska nabavna in prodajna zadruga, Dol pri Hrastniku. 1014

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 738

Proda se umetni mlin na 3 valje, 1 kamen, oljarna ob dobri vodi ščavnici v Slov. goricah. Istotam se proda majhno, dobičkanosno posestvo na Seniku št. 11, občina Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena se izve tam ali pa Sp. Ivanjci 29, Hebar Jernej. 1022

Strojno olje, cilindar olje, tovot mast kupujte vedno v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Strigova. 1023

Kupujemo smrekovo skorjo po najvišjih cenah. Ponudbe na anončni zavod Hinko Sax, Maribor, pod »Tovarna«. 1021

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Kmetice! Najbolje zamenjate repico (rips), bučnice in druga oljnata semena za dobro olje v Tovarni olja, Maribor, Taborška ulica (pri mostu). 965

MOSTIN za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 525

Kumno kupuje po najboljši ceni Jos. Jagodič, Celje, trgovina s špecerijo in železnino, Gubčeva ulica—Glavni trg. 989

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 steklenico 20 din, za 2 ali več 25 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjeveca. Zavitek za 50 litrov 20 din, poština povzete za 1 zavitek 10 din, za 2 ali več zavitkov 15 din.

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,

Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

All se hotete revmatizma, protina iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, natezanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči, so pogosto posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo. — **Nudim Vam zdravilo**, sečno kislino raztvorjajoče, presnavljanje in izločevanje pospešujoče **domače pitno zdravljenje**, ki se na umeten način popolnoma prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega vrelca, ki ga je dobrotljiva mati naroda poklonila bolnim ljudem. Pišite mi takoj pa dobite od mojih povseh deželah obstoječih skladišč popolnoma **brezplačno in poštine prosto** poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem hitrem delovanju. — Poštna nabiralnica:

PANNONIA APOTHEKE, Budapest 72, Postfach 83, Abt. H. 288

Oglašujte v Slovenskem gospodarju!

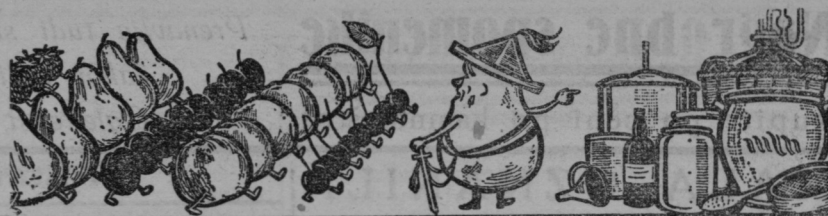
LJUDSKA POSOJILNICA

V CELJU

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%. — Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristno-barvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 14—17 m za ženske obleke, dečve in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštine prosto 155 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

Pozimi

**bo
grozila
lakota**

GOSPODINJE,

pripravite vse mogoče jedi, shranjene v kozarcih in drugod!

Za vkuhanje vam nudimo:

Pergament papir, pola po . . . . . din 1'— ali din 1'25
Pergament na metre, meter po . . . . . " 4'—
Celofan papir z gumijevimi obročki po din 2'50, 3'—,
3'50 in " 4'50
Vrvca za vezanje, klobčič . . . . . " 2'25

KUHARSKKE KNJIGE VSEH VRST,
posebno še:

Humek, Sadje v gospodinjstvu . . . . . din 24'—
Humek, Breskev in marelica . . . . . " 10'—
Priol, Spravljanje in shranjevanje sadja . . . . . " 15'—
Pčeljnikov, Gospodinjstvo . . . . . " 130'—
Prato, Nauk o gospodinjstvu . . . . . " 160'—
Kališnik, Slovenska kuharica . . . . . " 160'—

Tiskarna sv. Cirila, Maribor — Ptuj

**Vsi, ki potujete, ne pozabite na
novi vozni red**

veljaven od 19. maja 1940!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslata naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

V S A K prevdaren slovenski gospodar zavaruje
sebe, svojce in svoje imetje le pri

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

PODRUŽNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice

GLAVNO ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

92

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23 Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.-